

ՕՊԱՄԱ Կ'ԱՌԱՋԱՐԿԵ ԿՐՃԱՏԵԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Միացեալ Նահանգներու Նախագահ Պարաք Օպամա առաջարկած է կրճատել՝ Հայաստանին տրուող տարեկան օժանդակութիւնը, ամբողջութեամբ ջնջել Լեռնային Ղարաբաղի օգնութիւնը, իսկ աւելցնել Ատրպէյճանի գինուորական օժանդակութիւնը: Այս մասին տեղեկացնելով Հայ Ամերիկեան Խորհուրդը կը յայտնէ թէ, 2010-ի տարեկան պիւտձէին մէջ նախատեսուած արտաքին օժանդակութեան մասով Հայաստանի համար նախատեսուած է միայն 30 միլիոն տոլար: Այս գումարը մեծ կրճատում է, բաղադրուած 2009 տարուան հետ, երբ Հայաստանին սահմանուած գումարը 48 միլիոն տոլար էր: Յառաջիկայ տարուայ պիւտձէով, ոչ մէկ գումար նախատեսուած է Լեռնային Ղարաբաղի համար:

Ատրպէյճանի մասով, վարչակարգը կ'առաջարկէ 20 տոկոսի յաւելում, իսկ գինուորական օժանդակութեան գծով իրատեսակ է նախկին սկզբունքը, որ երկու հակամարտող երկիրներուն կը նախատեսէր հաւասար գումար:

Պատասխանելով Օպամայի

Շաբ.ը էջ 4

ՍԱՐԳՍԵԱՆ-ԱԼԻԵՒ ԶԵՐԹԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԵՆ ԵՏՔ ԴԱՐՁԵԱԼ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՅՈՂԵՐ ՎԵՐԱԴԱՐՁՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Մայիս 7-ին Չեխիայի մայրաքաղաք Պրահայի մէջ, ուր տեղի կ'ունենար Արեւելեան գործընկերութեան գագաթնաժողովը, հերթական հանդիպումը կայացած է Հայաստանի ու Ատրպէյճանի դեկավարներ՝ Սերժ Սարգսեանի եւ Իլհամ Ալիևի միջև:

Հանդիպումը սկսած է երկու երկիրներու արտաքին գործոց նախարարներ՝ էդուարդ Նալբանդեանի եւ էլմար Մամեդբարովի, ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խումբի համանախագահներ՝ Մեթիւ Պրայզայի, Եուրի Մերզլեակովի, Պերնար Ֆասիէի, ինչպէս նաեւ ԵԱՀԿ գործող նախագահի անձնական ներկայացուցիչ Անշէյ Կասպրչիկի մասնակցութեամբ: Ապա, Հայաստանի եւ Ատրպէյճանին գործող նախագահները բանակցութիւնները շարունակած են դէմ առ դէմ, որ տեւած է աւելի քան երկու ժամ:

Թէեւ կը նախատեսէր, որ հանդիպումէն յետոյ լրագրողներուն հետ կը հանդիպին երկու երկիրներու արտաքին գործոց նախարարները, լրագրողների հետ հանդիպեցին ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խումբի համանախագահները:

«Գոհունակութեամբ կրնամ ըսել, որ նախագահներ Ալիևը եւ

Սարգսեան եւ Ալիև Պրահայի հանդիպման ընթացքին, ժողովի միւս մասնակիցներուն հետ

Սարգսեանը կառուցողական երկխօսութիւն ունեցած են եւ անոնք կրցած են նուազեցնել մօտեցումները մէջ եղած տարբերութիւնները, որոնք կը վերաբերին կարգաւորման հիմնարար սկզբունքներին», - Պրահայի Միացեալ Նահանգներու դեսպանի նստավայրէն ներս հրաւիրուած ասուլիսի ընթացքին յայտարարեց ամերիկացի համանախագահ Մեթիւ Պրայզա: Աւելի ուշ՝ Արեւելեան գործընկերութեան գագաթնաժողովի աւարտին, Սերժ Սարգսեան գոհունակութիւն յայտնեց ատրպէյճանցի գործընկերոջ հետ հանդիպման կապակցութեամբ: «Ազատութիւն» ռատիոկայանի հարցին, թէ ինչ-

պէ՛ս կը գնահատէ բանակցութիւններու այս փուլը, Սերժ Սարգսեան պատասխանեց՝ «օգտակար էին»:

Անկախ այս ընդհանուր խօսքերէն, քաղաքական որոշ շրջանակներ կը տեղեկացնեն թէ, Պրահայի մէջ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահները քննարկած են Լեռնային Ղարաբաղի Պաշտպանութեան բանակի վերահսկողութեան տակ գտնուող տարածքներէն գործերը դուրս բերելու հարցը:

Հայաստանի Արտաքին Գործոց նախարարութիւնը սակայն,

Շաբ.ը էջ 4

ԲՈՆՈՒԹԻՒՆ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒՄԸ Է ՀԱԳ-Ի ԿԻՆ ՀԱՍԱԿԻՐՆԵՐՈՒՄՆ ԿՐԱՅ

Հայ Ազգային Գոնկրէսի յառաջիկայ նախընտրական հանդիպման մասին թուուցիկներ բաժանող կանանց դէմ, Մայիս 11-ի երեկոյեան Աւանի մէջ կատարուած բռնութիւններուն հետեւանքով, երկու հոգիներ տեղափոխուած են հիւանդանոց:

Անոնցմէ մէկուն՝ Օֆելիա Մարգարեանի գլխուն անյայտ անձինք խփած են քարով, միւս երկուքին՝ Աստղիկ Աղեկեանին եւ Ամալիա Պօղոսեանին՝ հարուածած են բռնուցքներով:

«Երբ հասանք «Սթար» խանութի մօտ, հաւաքուեցին ու սկսեցին՝ դուք ո՛վ էք, որ ստեղ կանգնէք, դուք իրաւունք չունէք ստեղ բուկլետ բաժանէք», - պատմեց Ամալիա Պօղոսեան: - «Խմած էին՝ բոլորը աչքերը կարմրած: Խփեցին ուսիս, այտոսկրիս: Մէկը յետեւիցս խփեց գլխիս»:

Կանայք հիւանդանոցին մէջ «Ազատութիւն» ռատիոկայանին պատմեցին նաեւ, որ անյայտ երիտասարդները սեւ մեքենաներով իրենց հետեւած են սկիզբէն, երբ պուքլետները ձեռքին անոնք դուրս եկած են ՀԱԳ-ի գրասենեակէն: Այնուհետեւ, ըստ Օֆելիա Մարգարեանի, Աւանի «Սթար» խանութի եւ ՀՀԳ-ի շտաբի մօտակայքը կանգնեցուցած են մեքենաները եւ սկսած են վիճաբանութիւնը

Օֆելիա Մարգարեան գլուխէն ստացած հարուածներուն հետեւանքով արիւնլուայվիճակի մէջ

ընդդիմադիր երիտասարդներու հետ:

«Յետոյ յարձակուեցին Չահել երեխաների վրայ: Ես մօտեցայ եւ երեխային, երեւի մի 18 տարեկան երեխայ էր, քշեցի այն կողմ մեր տղային: Մեծ քարով խփեց գլխիս: Արիւնը հոսեց», - պատմեց Մարգարեանը՝ աւելցնելով, որ նաեւ իր ընկերուհիներուն ձեռքէն յետոյ յարձակողները անյայտացան:

Ականատեսներէն մի քանին «Ազատութիւն» ռատիոկայանին տեղեկացուցած են, որ ոստիկանութիւնը դէպքի վայր եկած է անազանգէն կէս ժամ յետոյ միայն:

Թուուցիկներ բաժանող կանանց նկատմամբ Աւան համայնքէն ներս բռնութիւն գործուած էր նաեւ օր մը առաջ:

ԻՆՉ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱԾ Է ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ԱՆԱՀԻՏ ԲԱՆՇՇԵԱՆԻՆ

«Ինչքան դուք ինձ քննադատում էք, այնքան Եւրոպայում մեզ գովում են», - նման պատասխան տուած է Սերժ Սարգսեանը «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան վարչութեան նախագահ Անահիտ Բախշեանի այն հարցին, թէ «նոր էք վերադարձել Պրահայից ու ի՞նչ տրամադրութեամբ էք այժմ»:

Ըստ Ա. Բախշեանի, այս հարցը ինք ուղղած է նախագահին Լեռնային Ղարաբաղի մէջ: Ա. Բախշեանը նաեւ աւելցուց, որ իր կուսակից Լարիսա Ալավերդեանն ալ, որն այդ պահուն իր կողքին եղած է, ըսած է. «Միեւնոջն է, քննադատելու ենք Ձեզ»:

«Հիմա ես այստեղ հարց եմ դնում. ուրեմն ամէն ինչ արուած է նրա համար, որ Եւրոպան գովի իրենց իշխանութիւններին: Թէ դա ինչի՞ հաշուին կը լինի, ազգային ո՞ր շահերը տանուլ կը տանք այդտեղ, կարեւոր է: Հիմա ես եմ հարց եմ տալիս՝ այդ ու՞մ համար են աշխատում Հայաստանի նախագահն ու իշխանութիւնները, եթէ այդքան ուրախ են, որ մենք իրենց քննադատում ենք, բայց Եւրոպան իրենց գովում է», - ըսած է Ա. Բախշեան:

ՏՕՔԹ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂԵԱՆԻ ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ ՄՏԱՅՈԳԻՉ

«Մասիս» շաբաթաթերթի հիմնադիր-խմբագիր եւ խմբագրական կազմի անդամ ընկ. Տօքթ. Յարութիւն Սաղբեան շուրջ շաբաթէ մը ի վեր հիւանդանոց կը գտնուի դարմանումի համար: Վերջերս ունեցաւ նաեւ ուղեղային արիւնախրում, առաւել վատթարացնելով իր առողջութիւնը: Իր վիճակը կը մնայ մտահոգիչ:

«Մասիս»ի խմբագրութիւնն ու անձնակազմը շուտափոյթ ապաքինում կը մաղթեն յարգելի ընկերոջ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐՈՒԱՅ ԱՌԹԻ

ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ԱՐԴԻ ՀՈՒՆՎՈՅԹԸ ՈՒ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

ԴՈՎՏ. ԳԷՈՐԳ ԽՐԼՈՊԵԱՆ (Մարումնապատկերող թիւ էմ)

Նոյնանման տեղաշարժեր արձանագրուեցին բարձրագույն կրթութեան ասպարէզում: Եթէ անցեալում այն մենաշնորհն էր ընկերութեան մի փոքր խմբին եւ բարձրագույն կրթութիւն ունեցողին մատուցելին ցոյց տալիս, ապա այժմ այն դարձել է տարածուած: Անցեալում եթէ բարձրագույն կրթութիւն ստացածները հիմնականում դառնում էին լուսաւորիչներ կամ գիտնականներ, այժմ նրանք մեծամասամբ արհեստավարժներ են (պրոֆեսիոնալներ) ու ստանձնում են գործնական ասպարէզի համապատասխան արտադրական ու գործառնական դեր: Այսօր համալսարանները հիմնականում պրոֆեսիոնալ կրթութեան օժանդակ են:

Բունական Կրթական ծրագիրն այժմ ունի երկու հիմնական մաս՝ նեղ մասնագիտական (տուեալ արհեստավարժական ճիւղին վերաբերող) եւ այն ինչ անհրաժեշտ է ընդհանուր կրթութեան համար, տուեալ դարի զարգացած մարդ դառնալու համար: Քանի երիտասարդութիւնը առաւելաբար միտում ունի դէպի արհեստավարժութիւնը, քանի նա ձգտում է նեղ մասնագէտ դառնալ, ապա նա աւելի ջանասիրութեամբ է սովորում այդ բաժնի առարկաները եւ նուազ ուշադրութիւն է դարձնում ընդհանուր զարգացման ծրագրի նիւթերի վրայ: Որպէս հետեւանք՝

1. Բարձրագույն ուսումնական հաստատութիւնների շարքերում նուազում են առաջադէմ սովորողները եւ շատանում են միջակ սովորողները, քանի որ նրանք չեն խորանում ծրագրի զգալի իւրացման մէջ: Միջակների թիւը յաճախ անցնում է 80%-ը:

2. Պատահում է, որ «միջակ ուսանողը» գործնական ասպարէզում աւելի յաջողակ լինի, քան «գերագանցիկը»: Այս երեւոյթն էր անդրադարձն է ունենում ընթացիկ ուսանողութեան վրայ, եւ նպաստում է «միջակութեան» պահպանման:

3. Ուսումնասիրութիւնները ցոյց են տալիս, որ երիտասարդ մասնագէտների զգալի մասին չի բաւարարում հիմնականում գործնական ասպարէզում իր ձեռք բերած յաջողութիւնները: Նրանք ձգտում են նաեւ լրիւ կերպով վաչելել մշակութային կեանքը: Նրանք ցանկանում են հասկանալ ու վերլուծել գրական երկեր, երաժշտական կտորներ, գեղանկարչական գործեր, քանդակներ ու ճարտարապետական կոթողներ: Մանաւանդ նրանք կարիքն են զգում մասնագիտական զգալի հասկանալու ու վերլուծելու պատմութիւնը,

իրենց բարդ ու ելեէջներով հարուստ ազգային պատմութիւնը, արդի ընկերային կեանքը: Այդպիսինը զգալի ջանք են թափում ու ժամանակ յատկացնում այդ բոլոր գիտութիւններին ու հմտութիւններին ծանօթանալու համար: Երբեմն նրանք ստանում են երկրորդ մասնագիտութիւնը՝ իրենց բացը լրացնելու համար: Բոլոր դէպքերում, ընտանիքի հայրը կամ մայրը չեն կարողանում այնպէս ու այնքան ժամանակ տրամադրել իր կողակցին կամ զաւակներին, որքան անհրաժեշտ է:

4. Տեղեկութեան, գիտելիքի արագ աճը կրթական համակարգերը դնում են նոր ու բարդ հրամայականի առջեւ: Կրթութեան յատկացումը ժամանակը համեմատաբար կայուն է, բայց հաղորդուելիք գիտելիքը անընդհատ մեծանում է: Կրթական ծրագրերի առաջ կանգնած է մի բարդ խնդիր՝ անընդհատ մեծացող գիտելիքի ծաւալը տեղադրել համեմատաբար կայուն համակարգում: Այս խնդիրը իրականացնում է մի քանի ճանապարհով՝ ծրագրից դուրս են հանում որոշ նիւթեր (գեղագրութիւն, թուաբանութիւն եւ այլն), որոշ նիւթեր տեղափոխում են մանկապատէզ (տառաճանաչութիւն, չորս գործողութիւնների իմացութիւն եւ այլն) եւ ծրագրերի խտացում: Եթէ անցեալում տուեալ ժամանակահատուածում ծրագրուած էր սովորողին հաղորդել 100 միտեր գիտելիք, այժմ այն զգալիորէն բարձրացւում է: Այս իր հերթին սովորողից պահանջում է աւելի մեծ աշխատասիրութիւն, ուժերի լարում, ուշադրութեան կենտրոնացում, հետեւողականութիւն: Որոշ սովորողներ դժուարութեամբ են ենթարկւում այս պահանջներին ու «բաց թողում» նիւթի որոշ հատուածներ: Հարողուող գիտելիքը եթէ նմանացնենք պատաշարի, ապա այսպիսի սովորողի մտքում շուտով այնքան կը շատանան «կիսատ պատաշարեր», որ անհնարին կը լինի նրանց վրայ բաժրացնել նորը: Այն կը լինի խարխուլ: Այս երեւոյթը պատճառ է դառնում թոյլերի եւ մարդկոցների շարքերի մեծացման: Նման սովորողներ, եթէ նրանց նկատմամբ չգործադրուի մասնաւոր հոգատարութիւն, ապա նրանք ենթակալ կը դառնան անցանկալի շեղումներ:

5. Այսօր մարդիկ իրենց տեղեկութիւններն ու գիտելիքները ստանում են երկու աղբիւրներից՝ տեղեկութիւնների համակարգուած (սիստեմաւորութեան) միջոցներով, որը իրականացնում է համակարգուած կրթական համակարգերի միջոցով եւ զանգուածային հաղորդակցման միջոցներով (մամուլ, հեռուստատեսիլ, ձայնասփիւռ, կալ-

զէջ եւ այլն): Վերջիններս չունեն ակադեմական համակարգութեան: Կրթական համակարգում տեղեկութեան հաղորդումը ենթարկուած է որոշակի տրամաբանական շրջադաշտներին: Գիտելիքը դէպի բարձր, դիւրինից դէպի դժուարը: Նրանք քննարկուածն են այնպիսին է, որ կազմակերպում է ոչ միայն անհատի միտքը, այլ նաեւ անհատականութիւնը: Զանգուածային հաղորդակցման միջոցները հարստացնում են անհատի գիտելիքները պաշարը, բայց չունեն այն սիստեմաւորութեան, որն անմիջապէս կապուած լինի անհատի կազմակերպման հետ: Զանգուածային հաղորդակցման միջոցները նպատակ ունեն ծառայելու որպէս օժանդակ աղբիւր, երբ այսօր երիտասարդութեան միջակայքում այն դարձել է գիտելիքների ձեռք բերման գլխաւոր աղբիւր:

Վերջին կէս դարում շեշտակիորէն զարգացաւ ու տարածուեց հաղորդակցման զանգուածային միջոցների ցանցը: Այսօր բնակչութիւնը իր տեղեկութիւնների ու գիտելիքների զգալի մասը ստանում է այդ միջոցներից: Նկատելի են դէպքեր, երբ երիտասարդը ծանօթանում է փաստերին առանձին առանձին, չլրջացուած շրջադաշտում ու համակարգութեան կապից դուրս եւ այդ պատճառով էլ չի կարողանում դրանք արդիւնաւէտ կերպով օգտագործել շարադրութիւններում՝ տրամաբանական կառուցներ ու փաստարկութեան համակարգեր ստեղծելու համար: Անսիստեմ գիտելիքը, անսիստեմ կուտակուած փաստը նուազագոյնս է նպաստում սիստեմաւորութեան միտք կերտելու գործին:

Անաստուածութեան հերթական պարտութիւնից յետոյ զգալիորէն աշխուժացաւ հետաքրքրութիւնը քրիստոնէական դաստիարակութեան, կրօնագիտութեան եւ քրիստոնէական աստուածաբանութեան նկատմամբ: Ծատեր, մանաւանդ երիտասարդներ հոգեւորականների, թերթերի, ձայնասփիւռի, ու հեռատեսիլի ծրագրերի խմբագիրներին հեղեղեցին հարցումներով: Զգալիորէն մեծացաւ կրօնական հաղորդումների եւ Սուրբ Գիրք ուսումնասիրողների ցանցը: Ողջունելի տեղաշարժեր են այս երեւոյթները: Այն դէպքերում, երբ նիւթերի մատուցումը կատարուում էր ըստ որոշակի ծրագրի, շրջադաշտայնութեան ու տրամաբանութեան իսկապէս այն նպաստում էր մարդկանց հաւատի գորացման ու գիտելիքների խորացման: Կտրտուած ու մասնակի հաղորդումները չեն կարողանում նպաստել քրիստոնէական մտածողութեան կայունացման:

Երբ անցեալում նոր սերնդի կրթութեան, ուսուցման ու դաստիարակութեան ծրագրերում առաւելաբար շեշտուում էր հասարակութեան կողմից ընդունուած արժէքների փոխանցումը, ապա այսօր ուշադրութիւն է դարձնում անհատի ինքնուրոյնութեան, ինքնատիպութեան, անհատական մտեցման հարցերի վրայ: Այս նշանակում է, որ նոր սերունդը պէտք է սովորի ոչ միայն եղածը պահպանելը, ձեռք բերածի ամուր ամրագրումը, այլ նաեւ գոյութիւն ունեցածի մէջ փոփոխութիւն առաջացնելը, գիտելիքները արագորէն նորոգելու կարողութիւնը: Նոր մանկավարժութեան այս նորամտութիւնը կապուած է կեանքի տարբեր ասպարէզների դեմոկրատացման միտումների հետ եւ կարեւոր առաջադիմական քայլ է մարդակերտութեան ոլորտում: Այն նաեւ շեղումը դարձնում է ոչ միայն բնական, այլ նաեւ անհրաժեշտ: Այսպիսի հարցադրումը յաճախ պատանու եւ երիտասարդի մօտ ծնում է շեղումը գերագնահատելու մղում: Նա միտում է շեղուել առանց հիմնաւորութեան, անհրաժեշտութեան՝ պարզապէս իր ինքնուրոյնութիւնը, ինքնատիպութիւնը ցուցադրելու համար: Իսկ, ինչպէս գիտենք, շեղումը կարող է լինել դրական եւ բացասական, կառուցողական եւ քանդիչ, նորարական եւ խաթարող, առաջաւոր եւ յետադիմական: Երբ այն զուրկ է հիմքից, ապա խիստ մեծանում է նրա բացասականութեան հաւանականութիւնը:

Այսպիսի դէպքերում ցանկալի է նկատի ունենալ նաեւ պատանու եւ երիտասարդի գիտակցութեան մէջ նկատուող մի այլ հակասականութիւն եւս: Մի կողմից նա միտում է ինքնուրոյն եւ ինքնատիպ լինել, իսկ միւս կողմից՝ յաճախ իր արարքն ու վարուելակերպը արդարացնելու համար շեշտում է, որ այդպէս են վարուում բոլոր իր տարեկիցները, ընկերները: Նա ցանկանում է երգել տուեալ երգը, հագնել տուեալ հագուստը, պարել տուեալ պարը, յաճախել տուեալ վայրը, քանի այդպէս է ընդունուած իր հասակակիցների միջավայրում: Լինում են դէպքեր, երբ տուեալ պատանին կամ երիտասարդը ընկեր կամ ընկերուհի է ունենում, քանի որ իր ընկերները ունեն «սիրածներ»: Հասկանալի է, տուեալ շարժառիթներով առաջացած յարաբերութիւններն ու արարքները չեն կարող ունենալ անհրաժեշտ խորութիւնն ու կայունութիւնը:

Մասնագէտները գտնում են, որ «պարտադրութեան սեռական

Մար. ք էջ 19

STUT'P' եՐԹ
BANKRUPTCY-Ի ՕՐԵՆՔՆԵՐԸ
Կ'ՕԳՆԵՆ ՁԵԶԻ, ՉԱՆԳԱՅԱՐԷՔ

JANSEZIAN LAW FIRM, PC
If you're facing overwhelming debts, bankruptcy laws may eliminate all your debts permanently!
225 South Lake Avenue, Third Floor, Pasadena, California 91101
Call Now for a FREE Consultation: 626-432-7209

Nazareth V. Jansezian, Esq.

ԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ Ի ՊԱՏԻ Զ.Մ.Մ.Ի ՎԱՍՏԱԿԱԻՈՐ ՎԵԹԵՐԱՆՆԵՐՈՒ

«Ոչ ոք չէ մոռցուած եւ ոչինչ չի մոռցուիր» կարգախօսին տակ Հարաւային Քալիֆորնիոյ Հ.Մ.Մ.ի Շրջանային Վարչութիւնը նախաձեռնած էր մեծարանքի երեկոյ մը պատուելու սոյն կազմակերպութեան վաստակաւոր եւ վեթերան ընկերները:

Արդարեւ, Ուրբաթ, Մայիսի 8ին, 2009, երեկոյեան ժամը 8ին, խուրհանդէս բազմութիւն մը փութացած էր Փաստինայի Հ.Մ.Մ. «Կարօ Սողանալեան» սրահը, մասնակցելու սոյն հանդիսութեան: Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին Ս.Դ.Հ.Կ. Արեւմտեան Շրջանի Վարիչ Մարմնի ատենապետ՝ Տօքթ. Համբրիկ Սարաֆեան, Հ.Մ.Մ.ի Կեդր. Վարչութեան ներկայացուցիչ՝ Վազգէն Գալթագճեան, (Լուիզիանայէն), «Լուսաբաց» թերթի խմբագիր՝ Պետրոս Մուշեան (Թօրօնթօ-Քանատա), Հ.Մ.Մ.ի ատենապետ Գրիգոր Տէմիրճեան (Մոնթրէալ-Քանատա), Հ.Մ.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան երկարամեայ ատենապետ՝ Տիգրան Սարաֆեան եւ

Պատուոյ գիրք ստացած վեթերանները եւ մեծարանքի երեկոյ կազմակերպիչները

անդամ Վազգէն Գալթագճեան իր գրաւոր ելոյթին մէջ գնահատեց վեթերան ընկերներու վաստակը եւ ըսաւ թէ յարգանքով կը մօտենայ անոնց, քանի որ կենդանի վկաներն

ւերն ու սկառտական բազմատեսակ գործունէութիւններն արտացոլացնող նկարներ:

Առանձնապէս ուշագրաւ էին Լիբանանի, Սուրիոյ, Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Քուէյթի, Արժանթինի, Քանատայի եւ այլ շրջաններու Հ.Մ.Մ.ի գործունէութեան հետ առնչուող սահիկները: Ներկաներէն շատեր, մտովի փոխադրուեցան դէպի մօտաւոր անցեալը վերջիջելով իրենց «երիտասարդութեան օրեր»ը...:

Հետաքրքրական էր պատուոյ գիրքերու յանձնումը որ կատարուեցաւ ձեռամբ Վ. Քէօրօլլեան եւ Վ. Գալթագճեանի: Արդարեւ 1961ի Լիբանանի ախոյեան դարձած Հ.Մ.Մ.ի ֆուլթայլի խումբէն պարգեատրուեցան Պօղոս Մարգարեան, Յովսէփ Մաթոսեան, Մայք Թորոսեան, Յովակիմ ձէրէճեան, Պենոն Կարապետեան եւ Հանրի Արշակ: Յետ մահու պարգեատրուեցան Նաչատուր Գօճապապեան («Իլիաս») եւ Պարգե Շիրումեան:

Տիգրան Սարաֆեանի կը պարգեւատրուէ Հ.Մ.Մ.ի ոսկեմետալով Կեդր. Վարչութեան ներկայացուցիչ՝ Վազգէն Գալթագճեան կողմէ

այլ ղեկավարներ ու տարբեր կառույցներու ներկայացուցիչներ: Հ.Մ.Մ.ի Շրջանային Վարչութեան ատենապետ Վարդան Քէօրօլլեան իր բացման խօսքին մէջ նշեց որ Հ.Մ.Մ.ը այն մարզական միութիւններէն է, որ կը հաւատայ «առողջ միտք, առողջ մարմնի մէջ» սկզբունքին եւ կը գործէ այդ նպատակով: Ան նաեւ նշեց օրուան նպատակը որ է պատուել շրջանիս մէջ բնակող Հ.Մ.Մ.ի վեթերան ընկերները, որոնք տարիներ շարունակ իրենց ներդրումն ունեցած են Միութեան վերելքին:

Հ.Մ.Մ.ի Կեդր. Վարչութեան են անձնական գոհողութեան նուիրումի եւ հայրենասիրութեան: Ապա շնորհաւորեց վաստաշատ եւ վեթերան Հ.Մ.Մ.ական ընկերները, մաղթելով կատարեալ առողջութիւն եւ արեւշատ տարիներ: Լենա Մանուկեան ապրումով կարդաց Երուանդ Պապայեանի Հ.Մ.Մ.ի արիներուն նուիրուած քերթուածը: Այնուհետեւ տեղի ունեցաւ սահիկներու ցուցադրութիւն: Ներկաները մեծ հետաքրքրութեամբ դիտեցին անցեալի տամեակ մը տարիներու Հ.Մ.Մ.ի տարբեր շրջաններու այլազան մարզաձե-

գիրքերու արժանացած խաչեր Միսիրեան եւ Սարգիս Արապեան (Հալէպ), Սարգիս Գալթագճեան (Դամասկոս) եւ Անթուան Համալեան (Պէյրութ): Իսկ Յակոբ Խաչոյեան՝ որպէս պատմաթուրք լաւագոյն մարզիկ եւ ապա մարզիչ:

Մոնթրէալէն պատուոյ գիրք ստացաւ Գրիգոր Տէմիրճեան, որպէս Հ.Մ.Մ.ի ատենապետ եւ նախկին Կեդր. Վարչութեան անդամ: Իսկ Թօրօնթօյէն Պետրոս Մուշեան որպէս երէց սկառտապետ (անկախ իր այժմու պաշտօններէն...):

Բարեղէյ գուգադիպութեամբ մը հանդիսութեան ներկայ էին 1973ի Խորհրդային Միութեան ֆուտպոլի ախոյեան՝ Հայաստանի «Արարատ» թիմի ֆուլթայլի աստղերէն՝ Լեւոն Իշտոյեան, Արմէն Սարգիսեան եւ Սերգէյ Պանտարենկօ, որոնք արժանացան նոյնանման պատիւներու: Նմանապէս պարգեւատրուեցաւ «Արարատ»ի նախկին խմբագետ եւ մարզիչ Յովսէփ Ասատուրեան:

Օրուան մեծագոյն անակնկալն էր վաստակաշատ ատենապետ եւ տասնեակ տարիներու նուիրեալ Հ.Մ.Մ.ական Տիգրան Սարաֆեանի պարգեւատրումը Հ.Մ.Մ.ի ոսկեմետալով եւ գնահատանքի Պատուոյ Գիրով: Իր մարզական եւ հասարակական օգտաշատ գործունէութեան մասին ամփոփ բնութագրումը կատարեց իր ընկերներէն Գաբրիէլ Մուրլեան:

Պատասխան խօսքով եւ պարգեւատրեալներուն անունով ելոյթ ունեցաւ Տիգրան Սարաֆեան: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց կազմակերպիչ յանձնախումբին, որ այսպիսով կը քաջալերէ մեր վաստակաւոր մարզիկները, որոնք պատիւ բերած են իրենց պատկանած երկրին եւ հայրենիքին:

Գործադրուեցաւ զեղարուեստական պատշաճ յայտագիր մը,

«Արարատ» թիմի ֆուլթայլի աստղերէն՝ Արմէն Սարգիսեան, Լեւոն Իշտոյեան եւ Սերգէյ Պանտարենկօ մարզիչ Յովսէփ Ասատուրեանի հետ

Մրցանակի արժանացնա նաեւ Վահէ Աջապահեան եւ Յարութ Տէր Դաւիթեան:

որուն իրենց մասնակցութիւնը բերին Արթուր Քէօրօլլեան (դաշնակ) եւ Յակոբ Կակոսեան (երգ):

Հալէպի Հ.Մ.Մ.ականներէն պարգեւներ ստացան վեթերան Հ.Մ.Մ.ականներ Վարդան Պէքարեան եւ Միհրան Կոստանեան: Իսկ Դամասկոսէն՝ Սերոբ Գալթագճեան եւ Սամուէլ Մարաշեան:

Չեռնարկի աւարտին տեղի ունեցաւ ընկերային ժամ եւ հիւրասիրութիւն: Այս ուրախ առիթով եղան նաեւ սրտաբուխ նուիրատուութիւններ:

Հ.Մ.Մ. սկառտական շարժումի վերելքին իրենց բերած օգտակար ներդրումին համար պատուոյ

Գ. ՄՈՒՈՅԵԱՆ

833 W. Glenoaks Blvd. Glendale, CA 91202 (818) 240-0065

Dr. Missak Ekmekdjian
Chiropractor

Dr. Anahid Ekmekdjian
Chiropractor

Մեծածառակներու և մանուկներու Քայլափոխարկի բուժում:
Գլխացաւ, վզի, մէջքի, յօդային և մկանային ցաւեր:
Ինքնաշարժի վթարի հետեւանքով պատասխան վնասուածքներու բուժում:
Չեր առողջութիւնը մեր մտահոգութիւնն է

ՀԱՅ ԴՊՐՈՑ

ԱՐՁԱԳԱՆԳՆԵՐ ԱՐՇԱԿ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՑ ԱՍՍՈՒՆՔԻ ՄՐՑԱՆՔ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 94-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ

Մրցանակակիրները, դատական կազմը եւ դաստիարակ ուսուցիչը

Արշակ Տիգրանեան վարժարանի Գարապեան սրահում աւանդույթի ուժ ստացած հերթական ասմունքի մրցանքները մէկն էր, այս անգամ այն նուիրուած էր ՄԵԾ Եղեռնի 94-րդ տարելիցին: Մրցում էին երկրորդական բաժնի աշակերտները:

Փողովրդի պատմութիւնը, լեզուն սովորեցնելու, արեան կանչը արթուն պահելու սքանչելի նախաձեռնութիւն: Ասմունքի մրցանքի պատասխանատուն էր երկրորդականի հայոց լեզուի ուսուցիչ Գրիգոր Սուքիասեանը:

Արտասանուող բանաստեղծութիւնները մէկը միւսից յուզիչ էին: Աշակերտների արտասանած կտորները անլուելի զանգակատան նման հնչեցրին իրենց յարգանքը նահատակների հանդեպ, պաշքարը անարդարութեան համար, ցեղասպանութեան ցաւը, վերածնունդի հաստատակամութիւնը: Հանդիսավար, աւարտական

դասարանի աշակերտուհի Ռիմա Նաջարեանը գեղեցիկ նախաբանով խօսեց մրցույթի մասին եւ բեմ հրաւիրեց ասմունքի մրցանքին մասնակցող աշակերտները:

Աշակերտների կատարումները վարժ էին, տպաւորիչ: Դատական կազմի նրբաճաշակ անդամների համար շատ դժուար եղաւ որոշել մրցանակային տեղերը:

Դատական կազմի անդամներն էին հոգաբարձական կազմի փոխատենապետ Պրն. Բարսէղ Գարթալեան, Տիկին Մելիքեանը, Փրոֆ. Օշին Բէշիշեանը:

Պրն. Գարթալեանը շնորհաւորեց աշակերտներին եւ ասաց յղթողներու անունները:

Աննա Թութունջեան՝ 1-ին մրցանակ,

Լուսինէ Զէյթունցեան՝ 2-րդ մրցանակ,

Արմէն Բալեգեան՝ 3-րդ մրցանակ:

ՅՈՒՇԱՅԱՆԴԵՍ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԻ 94-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ԵՒ ԲԱՐԵՐԱՐ ԱՐՇԱԿ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Հոգեհանգստեան արարողութեան ընթացքին

Ապրիլի 23-ին Թէքէեան Մշակութային Միութեան Արշակ Տիգրանեան վարժարանի աշակերտները հաւաքուել էին Սբ. Յովհաննու կարապետ եկեղեցին, նշելու ցեղասպանութեան զոհերին, ամրապնդելու Հայ Դատի պահանջատէրի ոգին, յարգելու յիշատակը վարժարանի է հիմնադիր եւ ազգային բարերար Արշակ Տիգրանեանի: Հոգեհանգիստի արարողու-

թեանը ներկայ էին Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանը, Տէր Մանուկ Աւագ քնն. Մարգարեանը, Հոգաբարձական կազմի ատենապետ Պրն. Գէորգ Մանտոսեանը, Տիկին Էլէնոր Տիգրանեանը, Տիկին Լորըլ Գարապեանը եւ Տիկ. Մինտի Նորեանը:

Շար.բ էջ 19

ԵՂԵՌՆԻ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄԸ ՄԵՐՏԻՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԵՆ ՆԵՐՍ

Մերտինեան վարժարանի աշակերտական երգչախումբը

Հայ դպրոցը նոր սերունդի հայապահպանման դարձնոցն է: Հոն է որ, յատկապէս, պատանիին հոգին կը թրծուի հայկական ոգիով, կը լեցուի ազգասիրութեան ու հայրենասիրութեան զգացումներով, իսկ այս զգացումները կ'ամրապնդուին ազգային-պատմական տօներու նուիրուած յայտագիրներով:

Հայոց Ցեղասպանութեան 94-րդ տարելիցը ոգեկոչուեցաւ Մերտինեան վարժարանին մէջ, 23 Ապրիլ, 2009ին: Ոգեկոչման ներկայ էին Վեր. Յովսէփ Մաթոսեանը, հոգաբարձութեան կազմէն պրն. Աւետիս Տէմիրճեան՝ փոխ-ատենապետը եւ պրն. Գօգօ Պալեանը: Յայտագրին մէջ ելույթ ունեցան 7րդ եւ 8րդ կարգերու աշակերտները եւ վարժարանին երգչախումբը:

Օրուան հանդիսավարը, Տրդ

կարգէն Լեւոն Գալստեան, հրաւիրեց ներկաները յորձակալս պահ մը լռութեամբ յարգել նահատակներուն յիշատակը, ապա կատարեց Հայ աշակերտին ուխտը:

Արմէն Արսլանեան, Տրդ կարգէն, ողջունեց ներկաները, բացատրեց օրուան խորհուրդը եւ աւելցուց՝ «Հայ երիտասարդը մեծ գործ ունի կատարելիք Սփիւռքի մէջ, մեր պարտքն է յարգել մեր նահատակները, ուխտել հայ մնալ եւ աշխարհին ծանօթացնել մեր դատը:

Պրն. Յովսէփ Ինճէճիքեան բեմ հրաւիրեց Հիւսիսային Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Եկեղեցիներու հովիւը՝ Վեր. Յովսէփ Մաթոսեանը, օրուան պատգամը տալու: «Ապրիլ 24ին մեր արիւնը կ'եռայ,

Շար.բ էջ 19

Ընթրեցէք

ԵՐԸՍ ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐժԱՐԱՆԸ
Ձեր Չառակին Լաւագոյն Դաստիարակութեան Համար

AGBU PASADENA HIGH SCHOOL
(WASC ACCREDITED HIGH SCHOOL)

New Student Enrollment
Grades: 9-12

- College Preparatory Academic Program
- Honors and Advance Placement (AP) Level Instruction in All Subject Areas
- Small Class Sizes and Individual Attention
- Promoting Personal Growth and Academic Success
- Comprehensive Armenian Curriculum
- College Counseling and Annual University Visitations
- Co-curricular and Extra Curricular Activities Including Competitive Sports
- Safe and Secure Environments; Closed Campus

Make the Quality Choice...
Choose AGBU High School - Pasadena for your child's high school education.

For more information, campus tour and meeting with the administration, call:
626 794-0363
2495 E. MOUNTAIN STREET, PASADENA, CA 91104
(CORNER OF ALTADENA DRIVE AND MOUNTAIN STREET)

Massis Weekly

Volume 29, No. 17

Saturday, MAY 16, 2009

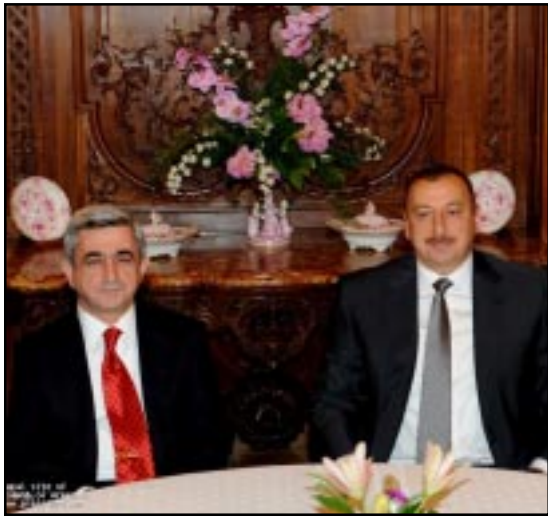
Sarkisian and Aliev Meet in Prague Reports of a Deal on Land Return by Karabakh

PRAGUE -- The presidents of Armenia and Azerbaijan reported further progress towards the resolution of the Nagorno-Karabakh after holding fresh talks in Prague on Thursday.

Presidents Serzh Sarkisian and Ilham Aliev met there on the sidelines of a European Union summit that offered their nations as well as four other former Soviet republics to forge closer ties with the EU. The meeting began in the presence of their foreign ministers and the American, French and Russian diplomats co-chairing the OSCE Minsk Group.

Aliev and Sarkisian then spoke one on one for more than two hours. Neither leader made any public statements afterwards, leaving it to the three mediators to present the results of the talks to journalists. Matthew Bryza, the chief U.S. negotiator, said the presidents made "significant progress" towards finalizing a framework peace agreement along the lines of the basic principles put forward by the co-chairs.

"Presidents Aliev and Sarkisian were able ... to reduce their differences on our basic principles and gen-

Sarkisian and Aliev Meeting in Prague

erally agree on the basic ideas that they came here to discuss," Bryza said. "We had some specific ideas and elements of the basic principles we are trying to finalize and they do agree on the basic approach."

"We plan in coming days and weeks to work together with the foreign ministers to finalize the details of these key remaining concepts within the basic principles," added the diplomat.

"We are preparing a break-

Continued on page 2

Opposition Campaigners Again Attacked in Yerevan

photos of pro-government thugs responsible for attacks on oppositionists

YEREVAN -- Three women were injured and hospitalized Monday on the second day of reported attacks in a Yerevan suburb on activists of the main opposition Armenian National Congress (HAK) campaigning for this month's municipal elections.

The victims told RFE/RL that they and other HAK campaigners were attacked by groups of young men while handing out booklets and leaflets to residents of the city's northern Avan district.

One of them, Ofelia Markarian, was hit in the head by a stone. "They hit me and my friends and disappeared in a second," she said, lying on her hospital bed.

Astghik Aghegian, another opposition activist, said of the attackers: "They started yelling, 'Who the hell

are you to stand here? You have no right to hand out booklets here.' They were so drunk."

Aghegian said she was repeatedly punched and knocked down after starting to photograph them. "I lay on the floor for two minutes," she said.

Some witnesses claimed police arrived at the scene more than 30 minutes after being alerted about the violence. Show me that person."

Similar incidents were reported in Avan on Sunday. According to Aghegian and other opposition activists, groups of aggressive men used force to stop them distributing election campaign material. Speaking to RFE/RL earlier on Monday, just hours before being assaulted and taken to hos-

Continued on page 2

Obama Administration Proposes Cut in Aid to Armenia

WASHINGTON, DC -- President Barack Obama is requesting to cut aid to Armenia, increase military assistance to Azerbaijan, and end U.S. aid to Nagorno Karabakh, reported the Armenia Council of America (ACA).

The Obama Administration in its proposed fiscal year (FY) 2010 foreign assistance budget is calling for only \$30 million in assistance to Armenia, which is a drastic decline from the FY2009 approved allocation of \$48 million. Contrary to decreasing Armenia's funding, the administration is seeking a 20% increase in aid to Azerbaijan, ending the long-term congressional policy of U.S. military aid parity between Armenia and Azerbaijan. In addition, the budget did not include funding for Nagorno Karabkh.

In response to the Obama Administration budget proposal, Congressional Caucus on Armenian Issues co-chairs Representatives Mark Kirk (R-IL) and Frank Pallone (D-NJ) pledged to work with their congressional colleagues to increase economic assistance to Armenia and Nagorno Karabakh. "As co-chairs of the Armenia Caucus, we are confident that as the FY10 appropriations process moves forward, Congress will increase economic assistance to Armenia beyond the Administration's budget proposal and will provide aid to Nagorno Karabakh," Kirk and Pallone said in

their joint statement. The co-chairs will also seek to prohibit military funding for Azerbaijan by maintaining Section 907 of the Freedom Support Act.

"By proposing to reduce assistance to Armenia and eliminate aid to Karabakh, President Obama is breaking another commitment by now reversing his pledge to strengthen the U.S.-Armenia relationship", said ACA Chairman Vasken Khodanian. During his election campaign Obama pledged to "maintain our (U.S.) assistance to Armenia. My administration will help foster Armenia's growth and development through expanded trade and targeted aid." "Even more unsettling is the suggestion of tipping military assistance in favor of Azerbaijan. This is sending a contradictory message of the United States' position in seeking a balanced and just solution to the Nagorno Karabakh conflict," Khodanian continued.

The president's draft budget will next head to the Foreign Operations Subcommittees of House and Senate Appropriations Committees. This will provide congressional appropriators the opportunity to modify the administration's proposed amounts. In March, the Caucus Co-chairs made their recommendations of \$70 million in economic and \$5 million in military assistance to Armenia, and \$10 million in aid for Nagorno Karabakh.

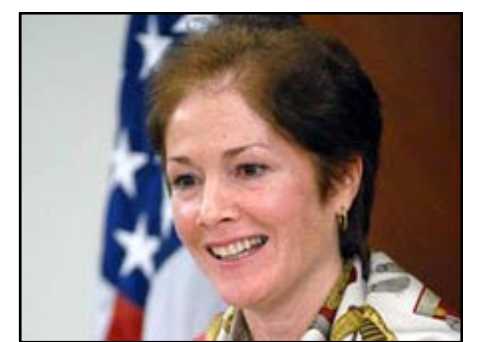
Statement of the US Ambassador to Armenia

YEREVAN -- In response to news reports carried recently by several media outlets regarding assistance from the United States for Armenia, I would like to inform you of the following:

Since international assistance to Armenia began over twenty years ago with the relief effort following the 1988 earthquake, the U.S. government has provided almost two billion dollars of humanitarian aid and development assistance for Armenia's economic, social and governance sectors. The Obama Administration's request for Armenia for FY 2010 (\$30 million) is 25 percent above the last Bush Administration budget request (\$24 million was requested for FY 2009; Congress doubled this request to \$48 million). The actual level of assistance for Armenia for FY 2010 has not yet been determined by the U.S. Congress.

With respect to funding for Nagorno-Karabakh, there has never been a budget request sent to Congress because there is no mechanism for doing so in the budget process. Rather, the humanitarian assistance provided to Nagorno-Karabakh is worked out afterwards, during the budget negotiation between Congress and the Administration.

Regarding military assistance, the Administration's FMF request for Ar-

US Ambassador Marie Yovanovitch

menia in FY 2010 is the same level as Armenia received in FY 2009. There has been no decrease. The specific increase for Azerbaijan is linked to U.S. priorities in peacekeeping and maritime security, particularly regarding proliferation and drug trafficking on the Caspian Sea. The respective levels requested for Armenia and Azerbaijan are carefully considered and calibrated to ensure that they do not adversely affect the military balance in the region or undermine efforts for a peaceful settlement of the Nagorno-Karabakh conflict; they do, however, provide appropriate assistance to each country that will enhance their interoperability and military professionalism.

The United States remains committed to its longstanding partnership with Armenia and the Armenian people. Helping the people of Armenia has been, and continues to be, a high priority.

IMF Sees Deeper Recession in Armenia World Bank Sees Increased Poverty in the Country

YEREVAN -- Armenia's economy will contract by 5 percent this year and will not start growing again until 2011, the International Monetary Fund said on Monday in a further downward revision of its economic outlook for the country.

As recently as in early March, the IMF expected Armenia's Gross Domestic Product to shrink by only 1.5 percent in 2009. However, subsequent official statistics showed the economic downturn accelerating in March and resulting in a first-quarter GDP decline of 6.1 percent.

"The projections we have for Armenia mirror those you see in the global economy as well as in the rest of the region," Mark Lewis, head of an IMF mission visiting Yerevan, said as he and other officials presented the fund's latest economic outlook for the region. It forecasts zero growth for the Armenian economy in 2010.

Lewis singled out a sharp decline in the local construction sector as the key factor behind the revised projections. "There was a rapid boom in the construction sector in recent years, reflecting strong demand for residential and commercial property," he said. "That pace of development in the construction sector will be difficult to maintain this year, and that will be the key thing."

According to the National Statistical Service (NSS) the total volume of construction work carried out in Armenia tumbled by almost 22 percent in the first quarter of this year. The country's first-quarter macroeconomic performance was also greatly affected by a 9.5 percent fall in industrial output. It resulted, in large measure, from a last year's collapse in international prices of non-ferrous metals, the number one Armenian export item.

Echoing statements by other IMF officials, Lewis praised the Armenian government and Central Bank for their "sensible and sound approach to managing the crisis." "We think that the authorities are doing a very good job," he said. He stressed at the same time the importance of further structural reforms and, in particular, improved tax administration for mitigating the impact of the global economic crisis.

External assistance is vital for the success of the government's anti-crisis strategy that envisages, among other things, increased spending on infrastructure projects and financial support for private firms. The IMF's

managing director, Dominique Strauss-Kahn, described that strategy as "strong and credible" as he announced the impending release of a \$540 million "stand-by" loan to Yerevan on March 3.

The announcement came immediately after the authorities allowed a nearly 20 percent devaluation of the national currency, the dram. The Central Bank of Armenia (CBA) had injected at least \$700 million worth of hard currency in the local financial market to keep the dram's value virtually unchanged since last fall.

Opposition politicians and economists critical of the government have strongly criticized that as a needless waste of the country's scarce external reserves which stood at around \$1.4 billion a year ago. They believe that the authorities should have ensured a smoother dram depreciation instead.

But Ratna Sahay, an IMF deputy director for the Middle East and Central Asia, dismissed the criticism. "It is a balance because if sometimes depreciation is not warranted by fundamentals then it does make sense for countries to prevent or smooth out the [exchange rate] fluctuations that might happen," she said. "And to make the right judgment is very hard. We think that the authorities did the right thing in stabilizing the exchange rate."

Lewis agreed, calling the authorities' exchange rate policy "sensible." "It made sense to proceed in a cautious way on this front to avoid a more destabilizing impact on the financial system," he said.

The continuing economic crisis in Armenia will translate into a sizable increase in poverty already this year, a senior official from the World Bank said on Wednesday.

According to Aristomene Varoudakis, head of the World Bank office in Yerevan, the bank now expects the figure to rise by 4 to 6 percentage points by next year. He said living standards in the country are certain to be affected by the ongoing contraction of the Armenian economy which made up 6.1 percent in the first quarter of this year.

"This contraction will have a serious social impact on the poor," Varoudakis told a news conference. He said the Armenian government will therefore have to revise its new poverty reduction program and targets adopted last October. The government plans to set up a "working group" for that purpose soon, he added.

HAK chapter in Avan, claimed that the two dozen or so thugs were led by members of the ruling Republican Party of Armenia (HHK). The HAK insisted that these and other recent attacks on opposition activists campaigning on the streets of Yerevan were organized by the authorities. "This regime gets terrified whenever there is a political process unfolding, accelerating and involving new people in the country," said Arman Musinian, the spokesman for the opposition alliance. "That's why they resort to such immoral and illegal actions."

Opposition Campaigners Again Attacked in Yerevan

Continued from page 1

pital, Aghegian said, "They started wresting booklets from the girls' hands. When I tried to stop them they hit me in the neck and I fell over."

"We were approached by a young man with a thick neck who tried to steal a stack of booklets," said another woman, Anahit Grigorian. "I said, 'Young man, what are you doing?' He said, 'You must leave this place now. Don't you know that this is my neighborhood?'"

Levon Yeghiazarian, head of the

What Is Outside Is Also Inside

By Hakpo Badalyan
Lragir.am

Almost no one has any doubt that the Armenian government takes advantage of the foreign developments of the Armenian politics, in particular the Armenian and Turkish relations and the Nagorno-Karabakh issue, to distract people from the home problems and to secure at least its external legitimacy instead of the internal one. But, is it certain that the Armenian home problems are not presented and have no significance in the external processes which the Armenia is undergoing now. Probably they are not.

The point is that when it is time for actions, the Armenian government will need the home legitimacy and the assistance of the public to carry them into life. And, they are able to have this assistance only through serious and real reforms in the home life. The Armenian external partners, at least the U.S. and the Europe, cannot but understand all this.

It is another question that the urgency of the home problems is less for them, because the external questions are rather uncertain and are far from being settled. The Armenian government cannot but understand this situation either. Consequently, in order to be able to make steps in the external questions, besides giving promises, the Armenia government will, sooner or later, have to return to the home life. But, to avoid returning to it, the government may try to prolong the external

processes for them not to reach the moment of the settlement so it will not need internal legitimacy. Does Armenia have enough potential for prolonging the processes? It can hardly have it, sure, if some super power does not assist the government in this connection or in case the government does not come to an agreement with Turkey and Azerbaijan, which are its immediate participants in the process of the Armenian and Turkish relations normalization and the Nagorno-Karabakh.

But, if some criminal agreement is present in these processes to prolong them, so the states which are interested in the settlement of those processes, for instance the U.S., if they really have intention to settle the processes, will surely try to approach the question from the other side. In other words, if the Armenian government will be evident to prolong time in order to gain time in the home life and to preserve the status-quo, the U.S. may think that by changing the home life they will record changes in the external life too.

Anyway, the Armenian home problems, though a little overlooked, are present in the external field. Either the government or the states, which encourage the Armenian foreign politics now, will need them. As Herman Hesse would say, what is outside is inside. Consequently, not everything depends on the outside, a lot depends on the inside too. And, who will realize this fact first, they will win in the present process.

Reports of a Deal on Land Return by Karabakh

Continued from page 1

through," said Bernard Fassier, the group's French co-chair. "We are in a position to identify what could be the break, but we are not yet through. So we need to progress and we are expecting to realize that in the following weeks."

Fassier, Bryza and their Russian opposite number, Yuri Merzlyakov, refused to disclose what specifically Aliev and Sarkisian have agreed on.

In a written statement, Sarkisian's office confirmed that the two presidents have narrowed their differences over "some points" of the proposed settlement. It said they instructed their foreign ministers to continue to work on its details with the mediators and to prepare for another Armenian-Azerbaijani summit.

Merzlyakov said Aliev and Sarkisian will likely meet again in Saint-Petersburg, Russia early next month. The two leaders held their first face-to-face talks there in June last year.

Karabakh Leaders Oppose Land Return

Nagorno-Karabakh's top military official signaled on Monday his oppo-

sition to the return of any of the districts in Azerbaijan proper that were occupied by Armenian forces during the 1991-1994 war.

"All the territories that we had liberated required human victims, and every person here has memories related to them," General Movses Hakobian, defense minister of the unrecognized Nagorno-Karabakh Republic (NKR), told a news conference. "It will be difficult to cede those territories to anyone."

The remarks highlighted the NKR leadership's serious misgivings about the basic principles of a Karabakh settlement proposed by the U.S., Russian and French mediators co-chairing the OSCE Minsk Group. The call for the liberation of at least six of the seven Armenian-controlled districts surrounding in Karabakh that would be followed by a referendum of self-determination in the disputed region itself.

The so-called Madrid principles have been largely accepted by Armenia. But Georgi Petrosian, the NKR foreign minister, said on April 29 that the authorities in Stepanakert strongly disagree with "several basic points" of the proposed peace accord.

San Diego Armenian Community Commemorates Genocide

By Lisa Kirazian

The Armenian Community of San Diego commemorated the 94th Anniversary of the Armenian Genocide at UC San Diego's Price Theater with a thought-provoking program of speakers, music and documentary film.

The event was co-sponsored by the UCSD Armenian Students Association, St. John Garabed Armenian Church and the Armenian Genocide Joint Commemoration Committee, comprised of leaders from all of the Armenian organizations of San Diego.

The commemoration began with

a provocative Armenian Genocide documentary geared toward raising student awareness and activism about the Armenian Genocide so that such atrocities are not repeated.

The event's Master of Ceremonies, Steven Kradjian, spoke fervently about the state of Armenian Genocide denial as it continues today and led the audience of 400 in a moment of silence for the victims of 1915.

San Diego City Councilperson Marti Emerald of the 7th District attended the event and announced a proclamation from the City Council in honor of April 24th. She remarked that the powerful event opened "old wounds" for her as well, as a member of the Jewish community in solidarity with the Armenian community.

California State Senator Mark Wyland was represented by his Deputy Director Christine Rubin, who attended to show the Senator's support for his Armenian constituents in North San Diego and South Orange County. She also spoke of Sen. Wyland's Bill AB 234 — "Genocide Awareness Act," which is currently before the State Senate, to require students to study genocide oral histories as part of their social studies curriculum.

UCSD students Henrietta Movsessian, of the Armenian sorority Alpha Gamma Alpha, and Hovannes Nalbandyan, of the Armenian fraternity Alpha Epsilon Omega, welcomed the audience to UCSD. They are also members of the Armenian Students Association on campus. All three of these Armenian student organizations helped put on this commemoration event with great dedication and generosity. Speaking in English and Armenian, respectively, Henrietta and Hovannes spoke about the importance of young Armenians never forgetting their history.

A proclamation from San Diego Mayor Jerry Sanders was read by Gary Takessian, St. John Garabed Armenian Church representative and Genocide Committee member. He also noted that a proclamation was received from San Diego City Councilperson Donna Frye.

Fellow Genocide Committee member Sergey Arutyunyan read Governor Arnold Schwarzenegger's proclamation honoring Armenian Genocide Remembrance Day and spoke of the need to never stop trying to succeed in getting the Armenian Genocide recognized in the U.S. and Turkey.

An insightful presentation by UCSD Professor Fonna Forman-Barzilai explored the issues facing both descendants of genocide victims and descendants of genocide perpetrators. Her genocide seminars on campus have attracted students from Armenian, Jewish, Rwandan, Cambodian, and Mayan as well as German, Bosnian, and Turkish backgrounds — students whose families either endured or helped enact genocide. Professor Forman-Barzilai also shared about the intimate nature of these issues, as her own grandparents were Holocaust victims and survivors.

For the evening's musical interlude, Nikolai Mndoyan, an environmental sciences student at Grossmont College, radiantly performed a movement from one of Bach's Suites for Unaccompanied Cello.

The Honorable Judge Larry Burns of the U.S. District Court gave a heartfelt keynote speech about his Armenian heritage on his mother's side and the common history that binds us all. He commented how the tragedy of the Armenian Genocide does not make our ancestors mere victims, but rather inspiring survivors. In turn, we as their descendants can call our legacy one of victory, not of defeat: victory that our ancestors persevered to survive and to keep their Christian faith and Armenian heritage alive for us.

The Judge received a standing ovation.

The final remarks were made by The Rev. Father Datev A.K. Tatoulian, parish priest of St. John Garabed Armenian Church. With great emotion he emphasized that, one day, true and full acknowledgement of the Armenian Genocide will come.

He then led the large audience in a candlelight vigil outside of the Price

Farwell to Childhood

By Lucy Toutjian

As a child I loved to play in the streets. Life was safer and simpler then. Returning home from school in the evening, I would throw away my school bag to its usual corner in my room, and rush down the staircase from our third-floor apartment.

Almost always, I would be among the first few to arrive the earliest and wait for the rest of our schoolmates to join us and complete the team. We were all from the Armenian Elementary School that belonged to the only Armenian Church in Nicosia on the eastern Mediterranean island of Cyprus. Our carefree hearts would fill with contentment as we started playing our self designed games jumping ropes or hopping over the chalk-marked lines. Later, upon arrival of our remaining comrades, we would pass to the more passionate and active game of hide-and-seek. This would mark the glorious moment of late evening. One of us would be selected to close the eyes and start counting excitedly up to fifty, while all the other participants of the game would run as fast as possible and hide themselves in a most unlikely corner that was hard to find. After the hiding, the successful discovery of each of the hideouts would then be filled with burst of genuine pleasure for the finder and faked or mixed disappointment for the found.

Other evenings, I would take down with me our two badminton rackets and the few feather balls that my father had bought in Denmark where he had been for getting trained in athletics. These gadgets made us, the three sisters, feel very privileged. Needless to say, we would play badminton only when the weather was good and calm, so that we could control the feather ball. Otherwise it would be the wind that would be the controller.

Christmastime and especially during the Easter vacation, we would meticulously go about making arrangements for our seasonal soccer games. For this purpose, the width of our soccer field would automatically be that of our everyday playground bordered by a high retaining wall on one side just facing our house. The layout of our soccer field would then be finalized by placing two pairs of the largest stone available to mark the locations of the goal posts at opposite ends of the field.

And then the soccer ball would start flying above our one-of-a-kind field, even though we had no training whatsoever in playing the game. We relied, however, on our unique training method which was attained

by carefully watching many good teams play several times a week. We were thus reasonably familiar with most of the rules, so we could play with a satisfaction almost akin to that of the pros.

But life is never that simple, and the days ahead kept some sad incidents in store. One of those tragic incidents happened like a flash of lightning, all of a sudden transforming our innocent lives forever.

For we saw the ugly face of death gaping into our eyes in the most horrible manner imaginable for a group of pure spirited children. Early death struck with fanatic fury, causing senseless misfortune to innocent lives. We were too young at that time to find the answer as to why it happened, and so we felt utterly miserable and sad.

News of the instant death of our classmate spread with the speed of lightning in our small city of Nicosia on the peaceful island of Cyprus. After a normal evening of playing with us, Jirayr had left us and, on his way home, had stopped for a moment in front of a wooden electric pole to catch his breath before resuming his home run.

A heavy-built boy from the Turkish neighborhood, a few years his elder, had approached him.

"Why are you standing there?" the Turk had asked him threateningly, and had hit him on the forehead with full force toward the power pole without even waiting for Jirayr's answer.

A nail that was on the wooden pole had penetrated the back of our classmate's head. He had succumbed instantly to the massive bleeding. A lady who lived across the street had witnessed the whole incident from her window from beginning to the fatal end. She had immediately run outside and cried for help.

Alas, it was too late!

In my eyes, that day on life had changed forever. It was not simple and pure any more. At that early age of a twelve year old girl, I deeply felt that I had left my childhood behind for good.

And I was heading toward a life that was much, much more complex than games.

The following days and nights, I was unable to forget our innocent classmate. At such moments, the thought of our stark inability to control and prevent the small and big evils shattering our lives matured me tremendously. I kept asking myself why such an incident should have happened out of nowhere. I could not find a valid reason, or a clear explanation.

But now I do.

Center, saying prayers for not only the Genocide departed, including the non-Armenians who also perished (Greeks, etc.), but also for the recent victims in Darfur.

The San Diego community's annual Armenian Genocide Commemo-

ration grows bigger each year, as more members of the non-Armenian community attend and even participate. This year, was no exception, and the Joint Commemoration Committee looks forward to an even more exceptional 95th Annual Commemoration next year.

Armenia Fund Elects New Executive Board

LOS ANGELES -- Armenia Fund U.S. Western Region is pleased to announce the recent formation of its Executive Board at its first Board of Directors meeting.

At the initiative of the newly elected President of Armenia Fund, Inc., Ara Aghishian, Esq, on Thursday, April 30, 2009 the Board of Directors convened to form the Executive Board (Divan). This marked the first time the newly composed Board of Directors met for fiscal year 2009. At the recommendation of Mr. Aghishian, all present directors unanimously approved the appointment of the following individuals to their respective executive positions: Mr. Koko Balian, Vice President; Mrs. Suzy Antounian, Esq. Chief Financial Officer; Dr. Jouleta Grigorian, Secretary; and Dr. Jack Sarkisian, Advisor.

Mr. Koko Balian, a long time community leader in the U.S., has graciously served on the Homenetmen U.S. Western Region board, as well as the World Executive Committee, the organization's international governing body.

Mrs. Suzy Antounian, a taxation and estate attorney by profession, is a very active member of the greater Armenian-American community of the Bay Area. Prior to her appointment, Mrs. Antounian spearheaded

fundraising efforts for a milk collection unit in the Tavush region of Armenia, part of the Armenia Fund's Rural Development Program.

Dr. Jouleta Grigorian, a long time Armenian Relief Society member, is active with the Armenian-American community of Montebello, CA.

Dr. Jack Sarkisian, a family physician by profession, is an active member of the Armenian American Medical Society of California.

Present at the Armenia Fund, Inc. Board of Directors meeting in their respective representative capacity were, Mr. Leonard Manoukian, Armenian Cultural Foundation; Mr. Hrayr Sherikian, Armenian Catholic Eparchy; Dn. Vahe Charkhutian, Armenian General Benevolent Union SCDC; Ms. Sossie Poladian, Armenian Relief Society of Western USA; Mr. Khachig Janoyan, Tekeyan Cultural Association; Mr. Raffi Kendirjian, Western Diocese of the Armenian Apostolic Church of N.A.; Mr. Meher Der Ohanessian, Western Prelacy of the Armenian Church of America; and Mr. Yeghig Keshishian, Armenian Assembly of America. Due to unforeseen personal circumstances, Mr. Greg Zeronian of the Armenian Evangelical Union of North America and a representative from Nor Serount Cultural Association were not present.

Centennial of Composer Alan Hovhaness Music Giant to be Honored in Arlington

ARLINGTON, MA – As the centennial date (2011) of the world renowned composer Alan Hovhaness approaches, the town of Arlington will honor its most illustrious son by declaring May 17th “Alan Hovhaness Day.” On that day at 2:00 p.m., the Alan Hovhaness Commemorative Committee will acknowledge his outstanding contribution to the world of music by unveiling a monument in his honor on the grounds of the Jefferson Cutter House in Arlington Center. Attending the event will be officials of the Town and other dignitaries.

The dedication of the monument will constitute the central feature of several memorial events which were launched on October 5, 2008, with a concert held at the Armenian Cultural Foundation.

A second memorial event, a long distance road run called “The ‘All Men are Brothers’ Run” (named after Hovhaness’s 11th Symphony of that title for which the composer wrote, “Let all unite in peace on our tiny planet”), began on May 2 at Mount Monadnock in New Hampshire. This memorial run will end on May 14th at Hovhaness’s boyhood home on Blossom Street in Arlington.

After the dedication of the Hovhaness monument on Sunday, May 17, a free, open-to-the-public concert will be given in the auditorium of the Arlington Town Hall at 3:00 p.m. The concert “In Tribute to Alan Hovhaness” will be directed by Dr. Pasquale Tassone, former director of Performing Arts in the Arlington Public Schools. Featured performers will include pianist Martin Berkofsky, renowned and dynamic pianist, known primarily for

his interpretations of music by Alan Hovhaness and Franz Liszt, and pianist Ani Hovsepian. The program will include the world premiere of Dr. Tassone’s composition Dzon for solo marimba, string orchestra, and percussion featuring Sivlie Zakarian on marimba as well as music of other composers. Participating in the concert will be the Honors Orchestra and Madrigal Singers of the Arlington High School.

Alan Hovhaness grew up on Blossom Street in the Arlington Heights section of town. He attended the Cutter Elementary School, the Junior High West (now Ottoson Middle School), and graduated from Arlington High School in the class of 1929. While still a student in high school, he composed two operettas, as well as several other pieces. (Hovhaness went on to write an amazing 67 symphonies and 434 other compositions.) The recipient of Fulbright and Guggenheim Fellowships, a faculty member of the

\$624,000 Raised During AMAA Children's Fashion Show and Luncheon in Los Angeles

Some of the Orphan and Child Care Committee members with the AMAA’s Executive Director. (l to r) Grace Kurkjian; Lori Muncherian, Los Angeles area Committee Co-Chair; Elizabeth Agbabian; Caroline Tufenkian, Luncheon Co-Chair; Andy Torigian, AMAA Executive Director; Leslie Kevorkian, Luncheon Co-Chair; Savey Tufenkian, Joyce Stein, National Co-Chair; and Arsine Phillips, Los Angeles area Committee Co-Chair.

Over 450 guests attended the Armenian Missionary Association of America’s (AMAA) Orphan/Child Care luncheon and children’s fashion show at the Crystal Ballroom of the Beverly Hills Hotel, adorned with floral centerpieces donated by Mikaela & Co. The luncheon co-chairs Leslie Kevorkian and Caroline Tufenkian warmly welcomed those present. Tina Segel gave a moving devotional and prayer thanking God for the support received for this worthy cause.

The silent auction was spectacular. Nicole Barsom Nishanian, the silent auction chair, Leslie Tevrizian Shahinian, Sandy Bedrosian and many other members procured many of the over 100 quality items, including resort packages.

Joyce Stein, National Co-Chair of the Orphan/Child Care Committee, remarked about AMAA’s ministry to deprived children and their families. Andy Torigian, Executive Director of the AMAA, explained about AMAA’s programs. Andy thanked everyone for their continued support, especially of the child and orphan care projects. During lunch, a poignant video was shown describing the substandard conditions of many of Armenia’s children. Maro Najarian Yacoubian asked everyone to sponsor a child, and over 60 needy children were sponsored.

After dessert, the children’s fashion show was introduced by coordinators Caroline Tufenkian and Marilyn

Bezdkian, with 50 children participating. We thank Nordstrom Glendale for sponsoring and producing the fashion show.

The finance and reservations chair, Sandra Kalemkarian, announced that the proceeds this year totaled \$624,000. “We are grateful for the very generous donations we received this year,” explained Sandra, “this has been a record year.”

Each guest received a bag of goodies donated by Jessica Vartoughian of Jessica Nails and LindaKay Abdulian of National Raisin Company. The beautiful gift bags with the AMAA logo were created and donated by Arsi Seraydarian of Pacobond, Inc.

We appreciate the committee members who worked tirelessly to ensure the success of the event. Plans are already underway for next year’s fashion show and luncheon which will be held in April at the Beverly Hills Hotel, explained Lori Muncherian, the west coast co-chair of the committee. Many children in Armenia lack the basic necessities of normal life – food, clothing and shelter. “We are trying to help change a child’s life and give hope for a better future – one child at a time,” explained Joyce Stein, who has led this committee for many years. If you would like to sponsor a child or make a donation, please contact the AMAA at 201-265-2607 or visit the website: amaa.org.

Boston Conservatory of Music, the creator of artistic works for playwright Clifford Odets and dancer Martha Graham, Hovhaness’s prolific compositions became a staple of the American music repertoire. He later became a full professor at the Eastman School of Music in Rochester, New York, where a chair was established in his honor. On October 6, 1991, Carnegie Hall celebrated his 80th birthday with musicians, composers, conductors, and entertainers from throughout the world. They all came to pay tribute to this former Arlington resident known to the world of classical music as Alan Hovhaness.

Hovhaness’s father, Haroutioun Hovanes Chakmakjian, a professor at Tufts University, was Armenian; his mother was of Scottish descent. In his music Hovhaness especially drew on his

Armenian roots, but he also introduced orchestras and music lovers everywhere to Asian and Far Eastern music. He was truly an American composer who spanned many continents.

Alan Hovhaness is an American icon whose music transcends national boundaries. His roots and earliest compositions were as a son of Arlington. We hope you will join us in celebration of this famous citizen.

The Alan Hovhaness Commemorative Committee is an ad hoc committee established by a group of musical enthusiasts to commemorate and celebrate the life and legacy of a great composer and humanist.

For further information on the dedication of the memorial or the concert, please contact the Armenian Cultural Foundation at 781-646-3090 or the following e-mail address: .

ՕՊԱՍԱ ԻՐԱԻՈՒՆՔ ՈՒՆԵՐ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԱՍՏՆԱՆ

Մեծ ակնկալություններ սպասեցինք 2009-ի Ապրիլ 24-ը: Անտեղի չէր այդ ակնկալությունը, որ հիմնուած էր շարք մը նախադրեալներու վրայ, որոնց գլխաւորն էր նախագահ Օպամայի դրական տրամադրութիւնը՝ Հայկական Յեղասպանութիւնը պաշտօնապէս ճանչնալու: Ընդհանուր էր այդ սպասումը թէ հայոց եւ թէ՛ հայանպաստ կեցուածք ունեցող մարդկութեան կողմէ, եւ թէ՛ մտահոգութեան մատնուած թուրքիոյ կողմէ, Ապրիլ 24-ը նախորդող օրերուն նիւթով: Օպամայի նոյնիսկ թուրքիա գնաց թուրք դեկավարներուն թելադրելու որ հաշուետուութեան պատրաստ ըլլան իրենց նախորդող Օսմանեան կառավարութեան ծրագրումով եւ հրահանգուած մէկ ու կէս միլիոն հայերուն ջարդին առնչութեամբ:

«Իննսուներորս տարի առաջ 20-րդ դարու մեծագոյն վայրագութիւններէն մէկը սկիզբ առաւ: Ամէն տարի կանգ կ'առնենք չիշելու համար մէկ ու կէս միլիոն հայերը, որոնք օսմանեան կայսրութեան վերջին տարիներուն ընթացքին ջարդուեցան, կամ դէպի իրենց մահը քալեցին»:

«... Ոչինչ կրնայ ետ բերել Մեծ Եղեռնի ընթացքին հայ ժողովուրդին տուած մարդկային կորուստները»:

Այսպէս, Ապրիլ 24-ի յատկացուցած իր ուղերձին մէջ Օպամա ըսաւ ամէն բան, բացի Յեղասպանութիւնը բառը գործածելէ:

Ինչո՞ւ:

Ատոր պատասխանը կը գտնենք նախագահ Օպամայի յայտարարութեան շարունակութեան մէջ: «Ես նաեւ զօրավիզ կը կանգնիմ իրենց յարաբերութիւնները բնականոնացնելու համար թուրքիոյ եւ Հայաստանի ջանքերուն: Երկու կառավարութիւնները Զուիցերիոյ հովանաւորութեամբ՝ բնականոնացման ծիրի մը եւ «ճամբու քարտէս»ի մը շուրջ համաձայնութիւն գոյացուցած են»:

Հրամայեցէ՛ք...:

Երբ Հայաստանի կառավարութիւնը նախարարական եւ նախագահական մակարդակներով թուրքիոյ հետ ժողովներ կը գումարէ եւ իրարհասկացողութեան մասին յայտարարութիւններ կը կատարէ՝ Օպամայի ինչ հոգն է որ թուրք կառավարութեան իրագործած համատարած ջարդերը իրենց բուն անունով՝ Յեղասպանութիւն որակէ եւ հայ եւ թուրք հաշտութեան գործընթացը խանգարողի անուն մըն ալ վաստկի:

Հայաստանի ներկայ դեկավարները, գլխաւորութեամբ Սերժ Սարգսեանի, գիտե՞ն ինչ կ'ընեն:

Եթէ գիտեն, ազգային դաւաճաններ են:

Եթէ չեն գիտեր, ազգ ու հայրենիք կառավարելու ատակ մարդիկը չեն:

Երկու պարագաներուն ալ պէտք է վար իջնեն իրենց աթոռներէն:

Քաղաքական ինչ-ինչ խաղերով, բռնութեամբ եւ սպանութիւններով, ժողովուրդ մը ամբողջ ահ ու սարսափի մատնելով իշխանութեան տիրացած մարդիկ, եթէ ազատ կը զգան Հայաստան կոչուած հողակտորին ճակատագրով խաղալու, ազատ չեն եւ ոչ ալ իրաւունք ունին սփիւռքի ալ ճակատագրով խաղալու, եւ մանա-

ւանդ, երբեք իրաւունք չունին անոր անունով խօսելու: Մենք ենք սփիւռքը՝ Յեղասպանութեան ենթարկուած Արեւմտեան Հայաստանի հայ ժողովուրդին մնացորդացը, որուն տառապանքին ու ցաւին ահաւորութիւնը չէք զգար դուք: Ձեր բազմած հանգստաւէտ աթոռներուն վրայ զգայազուրկ դարձած էք դուք: Այլապէս, Ապրիլ 24-ի նախօրեակին պէտք չէր կարենայինք թուրքիոյ հետ սիրաբանելու նախաձեռնութիւն ստանձնել, ինչ որ ազգային-բարոյական տեսակէտով դատապարտելի եւ անընդունելի ըլլալուն առնթեր ձեր խաղութեան ալ ապացոյցն է, քանի որ աստիկա պատճառ եղաւ Պարաք Օպամային իրմէ սպասուած Յեղասպանութիւնը բառը չգործածելու:

Գնահատելի է Սփիւռքի նախարարութիւնը կազմելու ձեր յայտարարած նախաձեռնութիւնը, անկախ Հայաստանի օրերուն: Յապաղած կ'ըսեմ, քանի որ, ոչ անկախ խորհրդային Հայաստանի օրերուն հիմնուած սփիւռքի հետ մշակու-

թային յարաբերութեանց յատուկ կոմիտէն բազմատասնեակ տարիներ լայնատարած գործունէութիւն ունեցաւ կրթական, մշակութային եւ ընկերային բոլոր մարզերու մէջ, Սփիւռքի ամբողջ տարածքին: Այսուհանդերձ լաւ է ուշ քան երբեք: Բայց եթէ կը խորհիք անոր միջոցաւ մեր ներքին գործերուն միջամուխ ըլլալ՝ հեռու կեցէք մեզմէ: Սփիւռքը ունի զինք կառավարող իր կազմակերպութիւնները, ի մասնաւորի հայ երեք կուսակցութիւնները՝ Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութիւնը, Հ.Յ. Դաշնակցութիւնը եւ Ռամկավար Ազատական կուսակցութիւնը, որոնք արթուն պահակներն են Սփիւռքահայութեան: Այդ գիտակցութեամբ է որ Հայաստանի կառավարութեան մաս կազմող Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը Հայաստանի կառավարութեան թրքամէտ ներկայ քաղաքականութեան հանդէպ իր անհամաձայնութիւնը արտայայտելով՝ հրաժարեցաւ կառավարութենէն, Ռ.Ա.Կ. կեդրոնական վարչութիւնը յայտարարութեամբ հրապարակաւ դատապարտեց հայ-թրքական այս ապաժամ եւ ազգամիաս մերձեց-

ման փորձերը, որոնց պայմաններուն մէջ կայ նաեւ Յեղասպանութիւն գործուած ըլլալուն, կամ չըլլալուն քննարկումը՝ պատմաբաններու յատուկ յանձնարումքի մը կողմէ՝ հաւանութեամբը պրն. Ս. Սարգսեանին:

Նոյնը ըրաւ նաեւ Հնչակեան կուսակցութիւնը՝ խիստ բառամթերքով պաշտօնական յայտարարութեամբ մը:

Մեծապէս գնահատելի էր Հայաստանի Ռ.Ա.Կ.ին կեցուածքը, բուն կերպով քննադատելով ու դատապարտելով Հայաստանի իշխանութեանց թրքահաճոյ քաղաքականութիւնը՝ յանուն կասկածելի շահերու:

Յեղասպանութիւնը օտարներու յայտարարութեամբ մը, ու պատճառներով չարաչառուած եւ իրենց նպատակներուն համար, որոնց մէկ ուշադրաւ նմուշն է անգլիական «The Economist» թերթին մէջ երեւցած հետեւեալ գրութիւնը. «Թուրքիոյ կրթական նախարարութիւնը, ի գորակցութիւն Պաղեստինի ժողովուրդին, կը պատ-

Շարք էջ 17

Հովանաւորութեամբ՝
Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմի Բարեխնամ Առաջնորդ Գերշ. Յովնան Արք. Տէրաւրեանի
 Կապնակերպութեամբ

Պոլսահայ Միութեան Մշակութային Յանձնախումբին

**ՊՈԼՍՈՅ «ԺԱՄԱՆԱԿ» ԹԵՐԹԻ 100ԱՄԵԱԿԻ
 ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ**

Ներկայութեամբ «Ժամանակ» օրաթերթի խմբագրապետ՝ ՏԻԱՐ ԱՐԱ ԳՈՉՈՒՆԵԱՆԻ
 Համոյխաւարութեամբ՝ Փրօֆ. ՕՇԻՆ ԲԷՇԻՇԵԱՆԻ
 Բարի Գալուստի խօսք՝ Տիար ՄԻՄՆ ԱՃԻԼԱՉՕԳԼՈՒ
 Օրաթերթը պիտի ներկայացնէ՝ Տրք. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳՈՒԼԱԿ ԱԻԵՏԻԲԵԱՆ
 Գեղարուեստական Յայտագիր

Չորեքշաբթի, Մայիս 20, 2009, երեկոյեան ժամը 8:00ին
 Առաջնորդարանի մէջ 3325 North Glenoaks Blvd .Burbank, CA 91504
 Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար հեռաձայնել՝
 Տրք. Յովհաննէս Գուլակ Աւետիքեանին (818) 800-1976

UNDER THE AUSPICES OF
THE WESTERN DIOCESE OF THE ARMENIAN APOSTOLIC CHURCH

HIS EMINENCE ARCHBISHOP HOVNAN DERDERIAN, PRIMATE

Organized by
THE CULTURAL COMMITTEE OF THE ORGANIZATION OF ISTANBUL ARMENIANS

CELEBRATION OF **"JAMANAK"** NEWSPAPER'S CENTENARY

Wednesday, May 30, 2009 at 8:00 P.M at Western Diocese of the Armenian Church of America
 3325 North Glenoaks Blvd, Burbank, CA 91504

In the presence of Jamanak Newspaper's Chief Editor Mr. ARA KOCUNYAN
 Master of Ceremony: PROF. OSHIN KESHISHIAN
 Welcoming remarks: Mr. SIMON ACILACOGLU
 Presentation of the newspaper: Dr. Ohannes Kulak Avedikyan (Armenian)

RECEPTION **MUSICAL PROGRAM** **ADMISSION FREE**

For more information contact Dr. Ohannes (Kulak) 818 800-1976

ՓԱՌՔ ՄԵԾԱՑ ՄԱՂԱՔԻԱ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՕՐՄԱՆԵԱՆ ՎԱԽԳԱՆՄԱՆ ԻՆՆԻՍՈՒՆԱՄԵԱԿ (1841-1918)

ԴՈՒՎՏ. ԶԱԻԷՆ Ա. ՔՀՆՅՑ.
ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

Անցնող տարին նշեց Հայ Եկեղեցուց կարկառուն դեմքերէն՝ Կ. Պոլսոյ Պատրիարք, աստուածաբան, պատմագէտ, կանոնագէտ, ուսուցչապետ եւ ներհուն մտաւորական Մաղաքիա Արքեպիսկոպոս Օրմանեանի վախճանումը որ պատահեցաւ Կ. Պոլսոյ իր ծննդավայրին մէջ Նոյեմբեր 19-ին 1918 թուին: 1841 թուին ծնած, 1851-ին Հոռոմի Անտոնեանց վանքին աշակերտած, 1863-ին Հայ կաթողիկէ քահանայ ձեռնադրուած, 1879-ին Ներսէս Պատրիարք Վարժապետեանի օրով Հայ Եկեղեցուց պատմա-գիտական օրով Հայ Եկեղեցուց գիրքեր վերադարձած եւ նոյն օրն իսկ Վարժապետեանէ ծայրագոյն վարդապետ ձեռնադրուած, երբ արդէն իր կրօնաւորի ձեռնադրութենէն ետք ստացած էր համալսարանական բարձրագոյն ուսում՝ համապատասխան գիտական աստիճաններով: Իր վերադարձը Հայաստանեայց Մայր Եկեղեցի եղած է բացառիկ երեւոյթ մը, եւ իր ետին թողած ուսումնական, գիտական, մեկնաբանական եւ պատմագիտական ճիւղերու մէջ հսկայ աւանդը յաջա Հայաստանեայց Մայր Եկեղեցուց, եւ իր կեանքը կնքած է մնայուն արդիւնքներով, մասնաւորաբար իր գրական պատմագիտական երկերով որոնց մէջ յայտնի եղած են եւ մնայուն դարձած «Ազգապատում»-ի երեք հսկայ հատորները, «Համապատում»-ը, «Հայոց Եկեղեցի»-ն, առաջինը համապարփակ քննական պատմագրութիւնը Հայ Եկեղեցուց եւ Ազգին՝ Քրիստոսի թուականէն մինչեւ 20-րդ դարու սկիզբը, երկրորդը՝ Չորս Աւետարաններու քննական մեկնաբանութիւնը, եւ երրորդը՝ Հայ Եկեղեցուց իսկութիւնը՝ օտարներուն ներկայացնելու համար գրուած ֆրանսերէն լեզուով եւ ապա իր կողմէ թարգմանուած հայերէնի եւ ակելի ուշ՝ այլ լեզուներու:

Օրմանեան Պատրիարքի վախճանը կը հասնէր ինքնազոյնութեամբ իր «լի աւուրբ» ծերութեան տարիներուն երբ 78 տարիքը պիտի թեւակոխէր: Թաղման կարգը կատարուած է Պոլսոյ Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցուց մէջ նախագահութեամբ նախկին պատրիարք եւ Օրմանեանի սերտ գործակից Եղիշէ Արք. Դուրեանի: Ի բացակայութեան Զաւէն Պատրիարք Տէր Եղիայեանի, որ Պաղատ աբարուած էր այդ օրերուն, Դուրեան եւ Արշարունի նախկին պատրիարքներ կատարած են վերջին օծումն ու յուղարկաւորութիւնը: Օրմանեան թաղուեցաւ Շիրճիի հայոց գերեզմանատան Օրմանեանց յատուկ դամբարանին մէջ:

Իր վախճանէն քիչ առաջ Օրմանեան Երուսաղէմ կը գտնուէր ուր մեկնած էր Պատրիարքարանի յատուկ յանձնարարութեամբ քննելու հաշուական եւ կարգապահական շարք մը խնդիրներուն վրայ՝ Երուսաղէմի Պատրիարքութեան յատուկ Կանոնագրութիւն մըն ալ հետը տանելով որուն գործադրութեան ինք բացարձակ հակառակ էր՝ նկատի ունենալով Երուսաղէմի հայ պատրիարքութեան ինքնուրոյնութիւնն ու անկախութիւնը:

Հոն պիտի հասնէր նաեւ Սիսէն աքտորեալ Սահակ Բ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը որպէս Կաթողիկոս-Պատրիարք Թուրք պետութեան կողմէ իրեն պարտադրուած անհիմն ու ժամանակաւոր հանգամանքով: Եւ երբ Անգլիացի Պաղեստին պիտի մտնէին, 1917 Նոյեմբերին, Օսմանեան պետութեան հրահանգով Մաղաքիա Արքեպիսկոպոս թողուց Սուրբ Երկիրը ու մեկնեցաւ Դամասկոս, եւ տարի մը ետք ձեռնա վաշտի արտօնութեամբ վերադարձաւ Կ. Պոլիս յոգնած եւ ընկճուած վիճակի մէջ:

Իր 77-րդ տարեդարձին Օրմանեան Արքեպիսկոպոս գրեց իր «Խոհք եւ Խօսք»-ը որպէս մանրամասն ինքնակենսագրութիւն իր ինքնատիպ յիշողութեան ցանցէն անցընելով տասնամեակներու ամբողջական իրողութիւնները ճշգրիտ կերպով: Թէեւ կը զգար իր առողջական վիճակի ծանրութիւնը եւ սակայն բժիշկներու տուած տեղեկագիրներուն վրայ կը յուսար տարիներ եւս ապրիլ իր կենսական գործարաններու առողջ եւ բաւարար վիճակը բժիշկներու կողմէ հաստատուած ըլլալով: Օրմանեան սակայն կը վախճանէր ինն ամիսներ ետք, անակնկալ կաթուածի մը հետեւանքով, ապրելէ եւ անդադրուած կատարելագործելէ ետք իր անսովոր տաղանդէն բխած կրթական, վարչական եւ մատենագիտական հսկայ աշխատանքները:

Որմանեան օրուան մարդը եւ գործի վրայ եղող Հոգեւոր Պետը, իր պատմագրական երկերուն մէջ Մաղաքիա Պատրիարք Օրմանեան անդրադարձած է Հայոց Պատրիարքութեան գոր վարեց 12 տարիներ, Արմաշի յայտնի Դպրեվանքին, որուն հիմնադիրն ու ուսուցչապետը եւ նաեւ վանահայր եղաւ: Իր մահէն առաջ սրտի գոհունակութեամբ դիմաւորեց Հայաստանի Հանրապետութեան հռչակումը՝ Մայիս 28-ին, ինչպէս նաեւ Ա Պատերազմի զինադադարը՝ լսելով Գերմանիոյ եւ Թուրքիոյ պարտութեանց մասին: Այս բոլորը ի հարկէ հրճուեցուցին ծերունի եւ ազգասէր հայ հոգեւորականը երբ իր հոգին աւանդեց նախատեսելով իր ազգին յարութիւնը:

ԱՐՄԱՇԻ ԴՊՐԵՎԱՆՔԻՆ մէջ իր կազմակերպչական եւ դաստիարակչական ամբողջ կարողութեամբ Օրմանեան նկատուեցաւ Դպրեվանքի «Միտք»-ը: Այդ պատկառելի հաստատութեան նիւթական եւ վարչական կառուցը, ուսման ծրագիրն ու ուսուցչապետութիւնը լիովին ի գործ դնողը եղաւ ինք, որ հայկական խորքով եւրոպական կազմաւորութեան ընթացք մը տուաւ Արմաշի Դպրեվանքին, գտնելով որակաւոր ուսուցիչներ, տեսիլք ունեցող բարերարներ եւ հովանաւորներ: Վեց տարուան ուսման ծրագիրը ինք մշակեց որուն պատրաստութեան համար օգտագործեց իր իսկ գործադրած էջմիածնի Գէորգեան ձեռնարանի ծրագիրը որ ակելի համապատասխան կը գտնէր Դպրեվանքի նպատակին, կրօնագիտական եւ հայագիտական գոյցողութիւններով:

Որպէս ընտրեալ Առաջնորդը Կարնոյ թեմին, 1886-ին Մա-

կար Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսէն եպիսկոպոս ձեռնադրուելէն ետք, Կաթողիկոսի փափաքով էջմիածին վերադարձաւ ու դասաւանդեց Գէորգեան Հոգեւոր ձեռնարանի ասներուն որոնց մէջ էին յետագայի Գէորգ Զ Չորեքձեան եւ Գարեգին Ա Յովսէփեանց Կաթողիկոսներն ու Կոմիտաս Վարդապետը: Այդ պարտականութիւնը միայն տարի մը կատարելէ ետք, Յարական կառավարութեան ստիպումով թողուց Ս. Էջմիածինն ու վերադարձաւ Կ. Պոլիս:

Արմաշի Դպրեվանքի Ուսուցչաց կազմին ամենէն արժանաւորներէն եղաւ Օրմանեանի իսկ հրաւերին ընդառաջող Եղիշէ Մ Վրդ Դուրեան որ տեսչական պաշտօնը կը վարէր Պարտիզակի ազգային վարժարանին: Դուրեան Արմաշ եկաւ դառնալու համար Արմաշի «Հոգին»-ը: Երկուքին փայլուն աշակերտներէն թորգոմ Շպս. Գուշակեանի գնահատականով «Երկուքին գործակցութեան մէջ ամենէն ուշագրաւ կէտը՝ նկարագրով եւ ոգիով իրարու գրեթէ հակոտնեայ ըլլալով հանդերձ, իրարու պատշաճիլ կարենալու իրենց իմաստութիւնն էր»:

Օրմանեան պատրաստեց առաջին երկու շրջանի հունձքը՝ 1895-ին եւ 1896-ին, որմէ ետք Կ. Պոլսոյ պատրիարք ընտրուելով մեկնեցաւ իր Աթոռին՝ յաջորդելով Իզմիրլեանի, ուսումնական պարտքը Դուրեանի յանձնելով ու վարչական մասն ալ իր վրայ պահելով որպէս պատրիարք եւ վանահայր Արմաշի: Օրմանեանէ ձեռնադրուեցան 14 շրջանաւարտներ, իսկ Դուրեանէ՝ նոյնպէս 14, վեց դասարաններու յաջորդականութեամբ, երբ Դպրեվանքը կը նշէր հիմնադրութեան 25-ամեակը 1914 թուականին: Դուրեան՝ Օրմանեանի յանձնարարութեամբ եպիսկոպոս ձեռնադրուեցաւ Խրիմեան Հայրիկ Կաթողիկոսէն 1898 թուին, ուղղակի Դպրեվանքին վրայ որպէս վերատեսուչ:

Օրմանեանի «ԱԶԳԱՊԱՏՈՒՄ» աշխատասիրութեան երեք հսկայ հատորները եկան պատկերմեծ աստուածաբան ուսումնապետի լիագոյն աւանդը քանի որ անոնք եղան միակ եւ ամբողջական աղբիւրը Հայ Եկեղեցուց եւ ազգին ընդարձակ պատմութեան: Այդ հատորներուն մէջ առկայ են ամբողջ մեր մատենագրութիւնը, ամէն հնագոյն աղբիւր, պատմագիտական եւ աստուածաբանական, որոնք ներդրուած են իրենց յատուկ վերլուծումով, եւ հմտութեամբ հետեւած է դէպքերու տրամաբանական ընթացքին եւ շօշափած իրողութիւնները անցեալի պատմական անձեւուն հետ դէմ առ դէմ: Օրմանեան որպէս դէպքերու հանդիսատես մը չէ որ գրած է այդ երեք հատորները կրակոտական դիրքով, այլ հին դէմքերու եւ դէպքերու պարագային գանտք շօշափած է իբրեւ ապրող եւ հարորդակից պարագաներ, եւ իրեն ժամանակակիցներն ալ նկարագրած է որպէս օրուան մարդը, օրուան Հայոց Պատրիար-

քը, պրպտելով, քննելով, գնահատելով եւ քննադատելով ամէն ինչ յատուկ մանրամասնութեամբ եւ անաչառ ոգիով:

Յարատեւ ընթերցողը «Ազգապատում»-ը պիտի նմանցնէ այն հսկայ կաղնիին որուն հաստաբուն մասը Հայաստանեայց Մայր Եկեղեցին է, արմատն ունենալով եկեղեցուց հիմնադիրը՝ Յիսուս Քրիստոս, որուն ճիւղերը ծլարձակուած, կուտան հայ քրիստոնէութեան եւ հայ քաղաքական կեանքի ընդելուզեալ դէպքերը յարակցաբար, քանի որ հայ ժողովուրդի պատմութիւնը եղած է գուգահեռ պատմութիւնը թէ մեր կրօնքին եւ թէ պետականութեան: Ան իր թափանցող եւ հզոր մտքի լոյսին ներքեւ կրցած է գանազանել կրօնականը քաղաքականին, հայագաւանը այլադաւանին, եւ միւս կողմէն ալ յաջողած է գուգահեռ դէպքերը իբրեւ իրարու լրացուցիչ դէպքեր ներկայացնել, անոնց մէջ առնելով նաեւ հայ մշակոյթի յատուկ բազմազան ստեղծագործութիւնները որպէս իրական արդիւնք հայ քրիստոնէութեան եւ հայ քաղաքակրթութեան:

Վերջին երկու տասնամեակներուն մեր պարտքը համարեցինք մեր կարգին շարունակելու այդ անփոխարինելի գործը, պատրաստելով երեք յաւելեալ հատորներ նոյն տիտղոսաւունին ներքեւ որպէս հարազատ շարունակութիւնը Օրմանեանի երեք հատորներուն, գանտք դասաւորելով 20-րդ դարու Հայոց Կաթողիկոսներու անուններուն ներքեւ, շարադրելով մանրամասն պատմութիւնը Հայ Եկեղեցուց եւ ազգին հարիւրամեայ լրիւ ժամանակաշրջանը ընդգրկելով, Մատթէոս Բ, Գէորգ Ե, Խորէն Ա, Գէորգ Զ, եւ Վազգէն Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսները:

ՈՐՊԷՍ ԱԻԱՆԴ՝ Օրմանեան անկասկած իր ետին թողուց 19-րդ եւ 20-րդ դարերու Հայ Եկեղեցուց մէջ փայլած հեղինակաւոր կրօնաւորի վաւերական ստիպարը, որուն վրայ հիացան սերունդները, որմէ անոնք սորվեցան ընդերկար, եւ որուն կը պարտին Հայ Եկեղեցուց նկարագիրն ու վաւերականութեան դրոշմը կնքող արժանաւոր ներկայացուցիչը ըլլալու պատիւը յաջա օտարներու եւ իր եկեղեցուց հարազատներուն: Այս բոլորով մէկ-

ՀԱՅ ԴԱՍԱԿԱՆ ՆԿԱՐԻՉՆԵՐՈՒ ՅՈՒՑԱՅԱՆԴԵՍ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹ ԹՄՄ, ՓԱՍԱՏԻՆԱ-ԿԼԵՆՏԵՅԼ ՄԱՍՆԱԳԻՐԻ

Գալիֆորնիոյ Լոս Անճելըս քաղաքի գողտրիկ արուարձաններէն Լա Գանյատայի հեռուոր մէկ անկիւնը կը գտնուի «STEPHANIE'S GALLERY»-ն :

Տէր եւ տիկ. Սէփոն եւ Լինտա Ստեփանեաններու սեփական աշխատանոցին մէջ, Հայ դասական նկարիչներու պատառները ցուցահանդէսներու մէջ ներկայացումի պատրաստման համար ունին մեծ աշխատանք, արուեստի նուիրեալ գոյգի մը համար, որոնք հմտորէն կը ներկայացնեն հայ արուեստը աշխարհատարած, 10 տարինեւէ ի վեր:

Այժմ՝ կարգը եկած է մեզի, Լոս Անճելըսաբնակ հայ գաղութիս. որպէսզի մենք եւս վայելենք, առաջին անգամ ըլլալով Լոս Անճելըսի մէջ ներկայացուելիք 19, 20 եւ 21-րդ դարու հայ արուեստագէտ նկարիչներու ստեղծագործութիւնները, նկարչական ցուցահանդէսի մը առիթով, որ կազմակերպուած է Թէքէեան Մշակութային Միութեան, Փաստինա-Կլէնտէյլ մասնաճիւղին կողմէ եւ Սթէֆանիզ Կալէրիի մասնակցութեամբ:

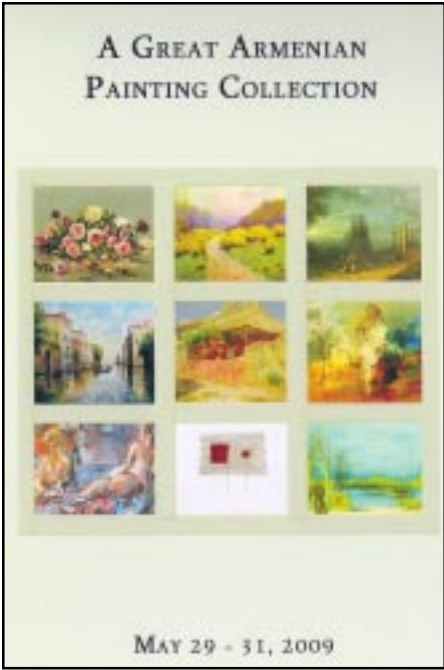
Այս շրջանի Հայ արուեստագէտ նկարիչները ապրած, ստեղծագործած եւ համբաւի տիրացած են աշխարհի եւ Եւրոպայի մէջ, հանրաձանօթ են աշխարհատարած արուեստասէր հասարակութեան մօտ, որոնց ստեղծագործութիւնները բարձր գնահատուած են եւ կը գտնուին զանազան երկիրներու թանգարաններու, համալսարաններու եւ սեփական հաւաքածոներու մօտ:

Առանց խտրականութեան, սկսելով Պոլսահայ նկարիչներու ստեղծագործութիւններով, որոնք 19-20-րդ դարերուն ծնած են Պոլիս, ապրած, գնահատուած եւ համբաւ ստացած են Եւրոպայի մէջ, եւ նման չեն արուեստագէտներէն շատերուն, որ ծնունդ առած են Պոլսոյ ծովափնեայ քարափներու եզրին, մնացած են քարափներուն վրայ անյայտ, կամ մեծահարուստներու շտեմարաններուն մէջ, ու կորուսած:

Յովհաննէս Ալհագեան 1881-1958, Արսէն Շապանեան 1864-1949, Էտկար Շահին 1874-1947, Մարգիտ Տիրանեան 1854-1918, Մկրտիչ ձիւնեան 1848-1906 եւ Յովսէփ Փուշման, կը պատկանին վերոյիշեալ առաջին դասակարգի նկարիչներուն, որոնց ստեղծագործութիւնները պիտի ներկայացուին այս ցուցահանդէսին:

Պիտի ցուցադրուին նաեւ Ժամանակակից շրջանի նկարիչներու ստեղծագործութիւնները, որոնցմէ շատերը տակաւին կ'ապրին, ինչպէս՝ ձան ձանսէմ 1920, Բիչարտ ձերանեան 1921, Երուանդ Գաբրիէլեան 1959, ձերարտ Փամպուճեան 1941, ձան Գարգու 1907-2000 եւ Լէոն Արթիւր Թիւթիւնճեան 1905-1968:

Այս նկարիչներու ստեղծագործութիւնները կը պատկանին 20-րդ դարուն եւ տեղ գտած են Նիւ Եորքի եւ այլ քաղաքներու անձնական հաւաքածոներու մէջ,

մանաւանդ Երուանդ Գաբրիէլեանի գործերէն, որոնք գնուած են Մարտի իշխանին կողմէ, հարստացնելու համար իր պալատի հաւաքածոն:

Պիտի ցուցադրուին նաեւ Նոր սերունդի նկարիչներէն՝ Էմիլ Քազազի, Արմէն Գէորգեանի, Գոգոյի, Հէլկա Օհաննէսեանի եւ Տիգրան Պետրոսանի ստեղծագործութիւնները:

Սթէֆանիզ Կալէրին ցուցահանդէսներ կազմակերպած է Էտկար Շահինի, եւ Գարգուի 35-է աւելի ստեղծագործութիւններուն նուիրուած, 2007 թուականի նոյնքան ամսուն, որ տեւած է մէկ ամիս: Յուշադրուած նկարները հաւաքուած են Ֆրանսայի Մօնօսք քաղաքին մէջ Գարգուի ստեղծագործութիւններուն նուիրուած թանգարանէն:

Այստեղ կ'արժէ լիչել դրուագ մը Մկրտիչ ձիւնեանի կեանքէն, երբ ան տակաւին երիտասարդ տարիքին, Պոլսոյ մեծ ճարտարագէտ Պալեանի տան մէջ կ'աշխատէր: Այն օրերուն համբաւաւոր ծովանկարիչ Յովաննէս Աջվազովսքի հրաւիրուած էր Պալեանի տունը, ուր կը հանդիպի ձիւնեանի եւ կը տեսնէ իր ստեղծագործութիւնները: Հիանալով անոնց վրայ կ'ըսէ վստահութեամբ, «Եթէ կ'ուզես ծախել այս նկարները, տակը անունս դիր « : Սակայն ձիւնեան կը պահէ իր ինքութիւնը եւ ափսոս' կը մահանայ աղքատութեան մէջ:

Սոյն նկարչական ցուցահանդէսը վստահօրէն պիտի հանդիսանայ հայ համայնքին բարձր ճաշակը գոհացնող ձեռնարկ մը, որ տեղի պիտի ունենայ Թէքէեան Մշակութային Միութեան, Ալաթատինայի Պէշկէթթիւրեան կեդրոնին մէջ, 1901 N. Allen Ave. Altadena, CA 91001:

Հայ համայնքը սիրով հրաւիրուած է այս ցուցահանդէսին որ բաց պիտի ըլլայ:

Մայիս 29 երեկոյեան ժամը 7.00-էն 10.30,

Մայիս 30 կէսօրէ ետք ժամը 12.00-էն 5.00,

Մայիս 31 կէսօրէ ետք ժամը 12.00-էն 5.00:

ԹԱՏՐՈՆ «ՌԱԹԵՎՈՍԻ ՀԱՐՍԸ ՊԱՐԵԼ Է ՈՒՉՈՒՄ»

Նորակազմ «Բեմարուեստ» թատերախումբը կլենտէյլի «Սթարզ» թատրոնի սրահում բեմադրեց «Ռաթեւոսի հարսը պարել է ուզում» կոմեդիան: Ներկայացման հեղինակ եւ բեմադրիչն էր իրանահայ շնորհալի արուեստագէտ, արձակագիր եւ լրագրող Վաչիկ Վարդանեանը: Բեմադրութիւնները տեղի ունեցան Մարտ 21ին եւ 22ին, լեփ լեցուն սրահում: Թատերգութեան նիւթն առնուած էր առօրեայ կեանքից եւ կապուած էր միջին եւ նոր սերունդների ճաշակների հակասութիւններին եւ ընտանեկան փոխարաբերութիւններին: Նշելի է որ այս կոմեդիան բազմաթիւ անգամներ ներկայացուել է Թեհրանում եւ արժանացել ժողովրդի ջերմ ընդունելութեան: Գլխաւոր հերոս Ռաթեւոսի դերը ստանձնել էր վաստակաւոր դերասան Նազար Լազարեանը, որն գնահատուեց մէջ ընդ մէջ բոլուն ծափերով: Հարս Ռոզիի դերը կատարեց Գայեանէ Ալեքսանեանը: Խաղարկութիւնը գերազանց էր եւ

անթերի: Սիլվա Դեհբաշեանը Ալմաստի դերում յաջող էր եւ արժանացաւ հանդիսականների գնահատանքին: Իրենց դերերը յաջողութեամբ կատարեցին Դալար Վարդանեանը, Վարդգէս Ալեքսանեանը, Ռաֆիկ Ահանգաբին, Երուանդ Աբրահամեանը, Ժորժ Ալահվերդեանը, վերջապէս բեմադրիչ Վաչիկ Վարդանեանը: Բեմադրութեան թէքնիք աշխատանքները սիրով յանձն էին առել «Ալիս» գեղեցկութեան եւ մագալարդարման սրահի անձնակազմը եւ տնօրինութիւնը, շնորհալի արուեստագէտ-նկարիչ Վաչիկ Սարգարեանը, ինչպէս նաեւ Անահիտ Բարումեանը, Ժաքլին Սիմոնեանը, Լիւդմիլա Գրիգորեանը, Գեղարդ Գրիգորեանը, Սայաթ Սաֆարեանը եւ ուրիշներ: Շնորհաւորելի է «Բեմարուեստ» թատերախմբի կլենտէյլի առաջին բեմադրութիւնը, որն ժողովրդի խնդրանք կրկնուելու է նոյն սրահում Մայիսի 17ին:

Ներկայմը

ՄԱՂԱՔԻԱ ՊԱՏՐԻԱՐԷ ՕՐՄԱՆԵԱՆ

Շարունակուած էջ 14-էն տեղ Մաղաքիա Պատրիարք Օրմանեանի բաժին ինկան նաեւ շատ ցաւալի ու վրէժխնդիր տարիներ, իր իսկ ժողովուրդի, մեր ժողովուրդին մէկ դասակարգէն, որոնք սգիտաբար, նախանձալից ոգիով հալածեցին, դատապարտեցին, մահափորձ կատարեցին, չտեսնելով իրական անձը, մեծհոգի, վարչագէտ եւ հոգածու հեղինակաւոր հոգեւորականը որ իր համոզումներուն տէր կանգնած, Հայ Եկեղեցոյ անունն ու պատիւը նախադասած, իր պաշտօնին ու կոչումին բարձրօրէն գիտակից, լծուած էր իր պատասխանատու գործին, անվախ

ու ինքնավստահ: Անպատասխանատու մարդիկ եղան միայն անոնք որոնք չկրցան կամ չուզեցին հասկնալ մեծութիւնը Օրմանեանի մէջ, ու հայածեցին զինքը, տեսնելով միայն անոր կարճ թերութիւնները ու անտեսելով անոր վեհագոյն եւ մնայուն արժանիքներն ու օգտակարութիւնները: Պատմութեան կ'անցնի Օրմանեան Մաղաքիա Պատրիարքի անունը ի շարս այն հոյլ մը մեծանուն հայ հոգեւորականներուն որոնց շնորհիւ Հայ Եկեղեցին կայ եւ կը մնայ աշխարհի երեսին որպէս հայ ժողովուրդի հնադարեան ու այժմէական սուրբ հաստատութիւնը:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթաթերթին
T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863
massis2@earthlink.net

Merrill Lynch
INVESTMENT BANKING
JACK KALANJIAN
Professional Financial Advisor
Corporate Center Pasadena
225 So. Lake Avenue
Pasadena, CA 91101
(626) 396-2825 Direct
(626) 376-4665 Fax
jack_kalanjian@ml.com
"Helping the Armenian Community Build Wealth"

ԶՕՆ՝ ՄԱՅՐԵՐԻՆ

ՊՕՂՈՍ ԼԱԳԻՍԵԱՆ

Մայրսի տասնըզորսն է, տօնական լոյսի հրավառութիւն թող լինի այսօր, թող բամբէր գարկէն այսօր, թող արեգակը իջնի երկիր ու մայրերի սրտերի սիրոյ ողջոյնը տանի տիեզերք՝ Վահագն Յարդագողի ձանապարհի հայոց մայր դիցուհի Անահիտի տաճարին: Թող մի պահ աստղերը կանգնեն ու իրենց լոյսի թրթիռներով ողջունեն այս մոլորակի մայրերին: Այս իրիկուն արեւի քոչրիկ լուսնեակը իր երկնային կաթնաթոյր համբոյցը թող ցօղի մայրերին: Թող միշտ գուարթութիւն հոսի հայոց աշխարհի, հայոց մայրերի դէմքերից, նրանց սրտերի բոցավառ ծովակների թրթիռների մայրական տիեզերական սէրը թող յորդի իրենց գաւակների հոգիներին: Մայրերի փառաբանման հրաշափառ տօնակատարութիւն թող լինի այսօր՝ մայրերի տիեզերական խորհուրդի պատարագ է այն: Հայոց տները այսօր թող հրդեհուեն մայրական սիրոյ կրակով: Հայն իր հեթանոս նախնիների աւանդութեամբ աստուածացրել է մայրերին, այն պաշտամունք է եղել նրանց համար: Մայրը աստուածածին եղաւ, որ մոլորակի մարդկանց սրտերին սիրոյ, խաղաղութեան, յոյսի լոյսեր ջրվէժուէն:

Բնութեան հրաշալիք ծիածանափայլ ծաղիկները թող գգուեն լանջերը մայրերի, թող սիրոյ բոցերով վառուող վարդերը իրենց օճախներում ծիածան կապեն, նրանց կարմիրը թող յորդի իրենց հրաբորբ սրտերի ծովակների ալեակներին: Վարդ, ծաղիկների թագուհին, ծաղիկը բնութեան արարչութեան սքանչելիութեան, որի տեսքից հոգիդ լցում է հիացմունքի խիղով: Ամենայն Հայոց բանաստեղծ Յովհաննէս Թումանեանը, վարդատուն էր հիմնել եւ, մինչեւ այսօր, հայերը իւրաքանչիւր Մայրիսին, սիրով վառուած երգիչ՝ Սայեաթ Դավիթ գերեզմանին վարդերով այցի են գնում:

Մայրս, գարնան ամիս, արեգակն իր շողերով կեանք է յորդում մեր երկրին, ծաղիկում է բնութիւնը, ծաղիկում է մարդու հոգին: Մտիր ցորենի արտեր, նայիր ծաղկած ցորենի հասկերին, շոյիր նրանց, բնութեան մայրութիւնը պիտի սարսալք ջու սրտում: Մտիր պարտէզներ, ծաղիկների ծիածան ծովակների ալեակներն են ծփում, ժպտում են նրանք երկնի կապոյտին, ժպտայ նրանց, թող սիրտդ խայտայ բնութեան հրաշքով: Խայիր ինչպէս են արեւի ճառագայթները իջել ծառերին, համբուրելու ծաղիկների ծիածանացած շրթները: Մտիր անտառներ, նայիր ինչպէս են նրանք իրենց կանաչագարդ թեւերը պարզել երկնի կապոյտը գգուելու: Բնութեան հրաշափառ արարման խորհուրդն է, հողի սրբագործ արարչութիւնն է այս, եւ այն կոչում ենք մայր բնութիւն, մայր հող, մայր հայրենիք՝ որպէս մայրութեան սրբագնացում:

Մայրերը իրենց ձեռքերը սիւն են դարձրել, որ չփլուեն տները հայոց: Եւ ինչքան սիրով է լցուած եղել մի իմաստասէրի սիրտը, որ յանդգնել էր ասելու «Աստուած էլ կը գտնես, սակայն, յաւերժութիւն դարձած մօրը՝ երբեք»: Աստուածային բարութեամբ յորդած մայր, որ ըստ մի այլ մտածողի, պատուիրում է, իր մահից յետոյ ձեռքերը կտրել ու նրանով ձեռել փոքրերին,

որ ցաւ հպատճառեն նրանց:

Պետութիւններ այս ամսին են մայրերի փառաբանման տօն հիմնադրել, որ մայրսեան խիղով առկայքն են նրանց սրտերը: Արմէնները իրենց ոստանը քաղաքամայր են կոչել, երկիրն Մայր Հայաստան, լեզուն իրենց մայր լեզու, գետն իրենց Մայր Արաքս, ծառն իրենց՝ «Մայրի»: Երեւի մեր Արմէն նախնիները միայն աստուածացրել էին մայրերի պաշտամունքը, ստեղծելով մայրութեան Անահիտ ոսկեծոյլ դիցուհի-աստուածուհին: Եկեղեցաց գաւառի Երիզա աւանում նրա պատուին հուշակաւոր տաճար էին հիմնել, տաճար էին կառուցել նաեւ աստուածների քաղաքներ՝ Բագարանում, Աշտիշատում՝ Աստղիկի ու Վահագնի Վահէ Վահեան մեհեանների կողքին:

Մայրերի օրուան նուիրումը ամենավաղ տօնակատարութիւնները կատարուել էին հին Յունաստանում, պատուելու համար աստուածների մայր Ռէան: 1600 թուականներին, Անգլիացիք, մեծ պահ չորրորդ Կիրակին տօնախմբել էին մի օր, որը կոչուել էր «Մօր այցելութեան օր»: Քրիստոնէութիւնը, Եւրոպայում տարածուելուց յետոյ, այդ տօնակատարութիւնը վերանունեւել էին «Մայր Եկեղեցի» որ այն, որպէս հոգեղէն ուժ, կեանք շնորհէր ու նրանց պաշտպանէր վտանգներից: Ժամանակի ընթացքում, եկեղեցական այդ տօնը վերափոխել էին, որպէս «Մայրական Կիրակի» տօնակատարութիւնների օր:

Միացեալ Նահանգներում, «Մայրերի օր»ը առաջին անգամ թելադրուել էր կատարելու 1872 թուականին, Ժուլիան Վարտ Հոուզի կողմից, որպէս խաղաղութեանը ձօնուած օր: 1907 թուականին, Ֆիլատելֆիայում, Աննա ձարուիսը սկսել էր մի արշալ՝ հիմնադրելու «Մայրերի Ազգային օր»: Տիկին ձարուիսը համոզել էր քաղաքի եկեղեցուն, մայրերի օրը տօնելու Մայրսի երկրորդ Կիրակին, իր մօրը մահուան երկրորդ տարելիցի օրը: Նա իր համախոհների հետ նամակներ էին յղել նախարարներին, քաղաքական գործիչներին՝ մայրերի օրուայ տօնակատարութեան օր հաստատելու համար: Եւ, 1914 թուականին, ԱՄՆ-ի նախագահ, Մեծ Հայքի վեց Վիլյամսթերում Հայաստանի պետականութիւնը վերականգնելու երաշխակոր, 1920 թուականին Սեւրի դաշնագրով իրեն շնորհուած իրաւարարի իրաւունքով 103,6 հազար քառակուսի քիլոմէթր տարածքով հայոց անկախ պետութեան սահմանների քարտէսը նախագծող, Վուտրօ Ուիլսոնը պաշտօնական յայտարարութեամբ, իւրաքանչիւր տարուայ Մայրսի երկրորդ Կիրակին հուշակել էր որպէս մայրերի օրուայ տօնակատարութեան օր: Այժմ աշխարհի շատ երկրներ ինչպէս Դանիա, Ֆինլանդիա, Իտալիա, Թուրքիա, Պելքիզա, Աւստրալիա «Մայրերի օր»ը նոյնպէս տօնում են նշուած օրը:

Արարտա-Հայասա-Հայաստանի արմէն-հայեր պաշտամունք էին նուիրել «Մայրութեան»ը: Արամազդի դուստր՝ Անահիտն էր եղել մայրութեան, պողաբերութեան, զգաստութեան «Մայր դիցուհին» հայոց: Ապրիլի վեցին, աստուածների քաղաք Բագարանի մեհեանում» Անահիտի պաշտամունքի տօնախմբութեան օրն

էր եղել, հայերն իրենց արքաների հետ փառաբանել էին իրենց երկրին մայրութիւն պարզեւող Մայր Դիցուհուն: Նրա ոսկեծոյլ արձանին իրենց մայրացած արտերի, այգիների բարիքների արգասիքն էին մատուցել: Արիացի Պարթեւները, Հնդկացիները Անահիտին, նրա մայրութեան պաշտամունքը, տարել էին իրենց երկրները: Քրիստոնէայ Պարթեւ Գրիգորը հայոց աշխարհում մարել էր նաեւ Անահիտի պաշտամունքը, եւ Ապրիլի վեցի յաջորդ օրը հաստատել էր իբրեւ Գաբրիէլ հրեշտակապետի «Աւետման օր», մայրութեան նուիրում տօնական օր:

Հայաստան արշաւող Հոռովմէացի Անտոնիոս գորավարը, հայոց աշխարհում այրութեան օրհնութիւնը խորտակելու նպատակով, գերեզմարել էր Անահիտ աստուածուհու ոսկեծոյլ արձանը, այն տարել Կլեոպատրայի երկիր եւ այսպէս առեղծուածով, նրա անագայրին ձեռք կրկնօրինակի գլխամասն է միայն հիմա հանգչում Անգլիական թագաւորական թանգարանում: Հռովմէական Կալիկուլա կայսրը Հռովմում կայսերական ինժոյք էր սարքել, եւ երբ նրան հարցրել էին, թէ այդքան դրամ որտեղից, պատասխանել էր, որ այն կատարել էր Արմէնների Անահիտ աստուածուհու ոտքի միայն մի մատի արժէքով:

Հապա, բեմադրիչ՝ Աշոտ Մալաքեանի «Մայրիկ» շարժապատկերը աշարհի որ բեմադրիչն է իր մայրիկին նման պաշտամունքի արժանացրել եւ տարել նրան աշխարհների բեմերին: Այն հայ ընտանիքի, հայ մայրիկների փառաբանումն է:

Մայրերը, որպէս հրեշտակներ, անքուն գիշերներ՝ իրենց մանչերի օրօրոցների մօտ օրօրներ են ասում, նրանք լսում են այն եւ մայրական հոգու սիրոյ անդորրն իջնելով իրենց սրտիկներին՝ անուշ քուն են լինում: Եւ բանաստեղծներ հայոց երգել են մայրութեան սիրոյ խորհուրդը: Բանաստեղծ Գամառ Քաթիպան երգել էր մայրերի օրօրը.

Քուն եղիր բալաս, աչեդդ խուփարա

ՕՊԱՍԱ ԻՐԱԿՈՒՆՔ ՈՒՆԷՐ

Շարունակուած էջ 13-էն

րաստուէր թրքական դպրոցներուն մէջ կայացնել նկարներու եւ շարադրութեան մրցոյթ մը՝ նուիրուած Կազայի թեմային, ինչպէս նաեւ թուրք աշակերտները մէկ վայրկեան լուրեւանք պէտք էր յարգէին պողեստինցի գոհուած երախներու յիշատակը: Սակայն, Անքարայի մօտ Իսրայէլի դեսպանին թուրքիոյ արտաքին նախարարութեան հետ ունեցած հանդիպումէն յետոյ, մրցոյթի ծրագիրը չեղեալ համարուած է: Ըստ թերթին թուրքիոյ կրթական նախարարութիւնը համաձայնած է չեղեալ նկատել մրցոյթը, երբ Իսրայէլի իշխանութիւնները սպառնացած են Հայոց Ցեղասպանութեան թեման ներառնել Իսրայէլի դպրոցական ծրագիրներուն մէջ:

Նորութիւն չեն ոչ ալ զարմանալի են օտարներու կողմէ եղած նման չարաշահութիւնները: Ողբալիւն, թէեւ ոչ-զարմանալի, Ցեղասպանութեան եւ հայ դատին չարաշահութիւնն է մերը կարծուած ղեկավարութեան կողմէ: Եւ ի՞նչ ընելու համար... Եթէ ոչ մութ

Նախշուն աչերուդ քուն թող գայ վրայ:

Օրօր իմ բալաս, օրօր ու նանի, Իմ անուշիկիս քունը կը տանի: Դուն ալ քուն եղիր, ինձի ալ քուն տուր,

Սուրբ Աստուածամայր, անուշիս քուն տուր:

Օրօր իմ բալաս, օրօր ու նանի, Իմ անուշիկիս քունը կը տանի:

Եւ ուրիշ մի հանճարեղ հայ՝ երգահան Բարսեղ Կանաչեան, Քաթիպայի երգին հնչիւններ հիւսեց, եւ ինչքան անուշ է այն, կարծես երկնից է քաղել այն: Սակայն մայրեր իրենց մանչերի սրտերին ռազմի երգեր են նաեւ յորդել՝

Ձարթիր որդեակ վեր կաց, Պատերազմի փող հնչեց, Ձարթիր գոչեց ձայնն հայրենաց,

Կենաց մահու ժամն հնչեց:

Եւ ուրիշ մի բանաստեղծ Շիրազ հայոց, Շիրազի վարդերի բոցերով, իր հետ տիեզերքից բերած սիրոյ զօրանջներով երգեց մայրերի խորհուրդը՝

Յագար ու մի սիրտ բացեցի,

Ոչ մի անմեռ սէր չգտայ,

Ծովից խորունկ սէր գգացի,

Երբ մայրիկիս սիրտը մտայ:

Մօր սրտում է Աստուած քնած՝

Լոկ մօր սրտի մէջ է զարթնում,

Աւաղ, առանց Աստուծոյ մնաց

Իմ որբ կեանքը՝ անյոյս մթնում:

Շիրազ, Արարատի ձիւնա-

շաղ ծաղիկների, նրա ձիւնոտ

թաղի, նրա քարեղէն սրտի, նրա

ոգեղէն խորհուրդի մեհեանի

քրմացած բանաստեղծը ինչքան

սիրով ու խանդաղատանքով է

երգել մօր սիրտը, նրա արմենա-

կան հոգուց ժայթքած մայրական

տիեզերական սիրոյ խորհուրդի

ինչքան բանաստեղծութիւններ է

երկնել եւ այն Մեսրոպի լուսեղէն

գրերով քնարակել որպէս «Յու-

շարճան» մայրերին:

Եւ այսօր, մայրերը ծաղիկ-

ների նման լոյս ժպիտներով թող

յորդեն, արեւներ նրանց, արեւի

նման յաւերժութիւն նրանց եւ

եթէ կարողանալիք կարդալ սրտ-

րը նրանց... օհ, մայրական սիրոյ

ինչքան խարոյկներ են վառուած

այնտեղ:

աղբիւրներէ խոստացուած նիւթական ու բարոյական վարձատրութիւններ ստանալու եւ իրենց իշխանական աթոռները աւելի ապահով պահելու համար: Բարեացական մարդիկ կ'ըսեն, թէ իրենց կամքովը չէ, այլ պարտադրուած են տեղի տալ «դուրսէն եկած գորաւոր ճնշումներու» եթէ իրաւ է այս ենթադրութիւնը, իրենց ուժերէն վեր է այդ ճնշումներուն դէմ կենալը, ենթարկուելէն աւելի պատուաւոր ձեւը, ուրեմն, հրաժարիւն էր իրենց պաշտօններէն: Կրակորական այսպիսի ընդդիմութիւն մը բարոյական մեծ վարկանիշ մը պիտի ըլլար իրենց ղեկավարներ նկատուելու համար:

Բայց այս ղեկավարութեան պարագլուխը ան չէ՞ որ Հայոց խորհրդարանի սպանդին ժամանակներ քիչ գործոց եւ ապահովութեան նախարարն էր, հետեւաբար, իր ստորադասներն էին խորհրդարանի ապահովութեան հսկողները... որոնք թոյլատրեցին զինեալ ոճրագործներու վոհմակին մուտքը խորհրդարան եւ ոճրային առաքելութեան գործադրութիւնը...:

Կարծեմ պէտք չմնաց շարունակելու:

ՊԵՐՈՒ ԹԵՐՁԵԱՆԻ «ԵԳԻՊՏԱՅԱՅ ԶԱՅԵԱՑՔՆԵՐ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ, ԲԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ» ԳԻՐՔԸ

2008 թվականին, Եգիպտոսի մայրաքաղաք Գահիբի մէջ լոյս տեսած է Պերձ Թերզեանի «Եգիպտոսահայ Հայեացքներ Պատմութեան Քաղաքականութեան Եւ Մշակութային Ժառանգութեան Մասին» խորագրեալ գիրքը, որ գրուած է արաբերէն լեզուով եւ կը բաղկանայ 308 էջերէ:

Գիրքին հեղինակը Եգիպտոսի հայ գաղութի նահապետներէն մէկն է: Ան կարեւոր պաշտօններ վարած է հայ ազգային մարմիններու՝ թեմական խորհուրդ, Հ.Բ.Ը.Մ.-ի մարմիններ, Հայ ազգային հիմնադրամի մէջ, եւ այլն: Ներկայիս ան խորհրդատուն է «Արեւ» օրաթերթի արաբերէնով լոյս տեսնող համանուն լաւելուածին, որուն հիմնադրման գլխաւոր մղիչ ուժն էր: 1998-ի Յունուարէն ի վեր հրատարակուող այդ լաւելուածին մէջ ան ստորագրած է 40 յօդուածներ, որոնք ընդգրկուած են այս նոր գիրքին մէջ: Նախապէս, 1970-ականներու վերջերէն սկսեալ, ան ազգային թէ՛ այլ նիւթերով յօդուածներ գրած է «Արեւ» օրաթերթին մէջ:

Հատորին «մուտք»-ի խօսքը կը պատկանի արաբերէն լաւելուածի իմբազիր Մուհամմատ Ռիֆա-աթ Իմամին, որ նշած է, թէ «այս ծաղկեպոստը կ'արտացոլայնէ գրողին կեանքն ու գործունէութիւնը, անոր ինքնութիւնն ու նախասիրութիւնները»:

Գիրքին մէջ վերահրատարակուած են Պ. Թերզեանի հրատարակումները, լոյս տեսած «Արեւ»-ի արաբերէն լաւելուածներուն մէջ, փետրուար 1998-Հոկտեմբեր 2002-ի եւ Մայիս 2007-Փետրուար 2008 ժամանակահատուածներուն, որոնց գլխաւոր նիւթերը եղած են հայկական կեանքն ու միջազգային կեանքը: Երկրորդի պարագային, ան յատուկ ուշադրութիւն յատկացուցած է պաղեստինցի արաբ ժողովուրդի ազատագրական պայքարին: Այս ծիրէն ներս, հեղինակը ներկայացուցած է Պաղեստինի, յատկապէս Երուսաղէմի եւ Բեթղէհէմի մէջ հայտնի քաղաքները, դատապարտելով հայերուն պատկանող կալուածները իւրացնելու իսրայէլեան լկտի փորձերը, որոնք «միջազգային իրաւունքի կոպտ խախտումներ են»:

Տարբեր էջերու մէջ «Եգիպտոսահայ հայեացքներ...»-ու հեղինակը կ'անդրադառնայ հայ եւ քիւրտ ժողովուրդներուն նկատմամբ Թուրքիոյ ցեղասպան քաղաքականութեան: ՔԱԿ-ի ղեկավար Ապտուլ լա Օճալանի Թուրքիոյ կողմէ առեւանգման առիթով գրուած յօդուածով մը ան դիտել կու տայ, որ անոր ձերբակալումը, դատավարութիւնը եւ մահապատիժը «պիտի չկարենան մարել քրտական ապստամբութիւնը Թուրքիոյ մէջ»: Անդրադառնալով համաթրքական ծրագիրներուն, ան կ'ընդգծէ «Թուրքականութեան մեծ վտանգը ոչ միայն Ռուսիոյ, Հայաստանի, Իրանի եւ շրջանային ուրիշ երկրներու, այլեւ արաբական երկրներուն համար»:

Շուրջ տասնեակ մը յօդուածներ, լրիւ կամ մասամբ, կը ծանրանան Հայոց Յեղասպանութեան միջազգային ներառեալ Թուրքիոյ կողմէ ճանաչման գործընթացին վրայ, հիմնաւորուած փաստերով ու փաստաթուղթերով մերկացնելով թրքա-

կան խեղաթիւրումները:

2000 թվականին, այցելելէ ետք հայերու համար յատուկ իմաստ ու երկիւղածութեան մօտեցում ունեցող Տէր Զօր եւ Մարկատէ, Պերձ Թերզեան թերահաւատներուն եւ կեղծարարներուն կոչ կ'ուղղէ այցելել սուրիական անապատ եւ տեղւոյն վրայ տեսնել թրքական բարբարոսութիւններուն մինչեւ օրս հողի երես դուրս եկող անթիւ ու անհամար ապացոյցները՝ հայ նահատակներուն ոսկորները:

Հեղինակը իր ուշադրութենէն դուրս չէ ձգած մշակոյթի եւ արուեստի գործիչներն ու խնդիրները: Ան յօդուած մը ունի անուանի երգիծանկարիչ ու երգիծաբան Ալեքսանտր Սարուխանի հայկական ու եգիպտական ներդրումներուն նուիրուած: Տարբեր էջերու մէջ անդրադարձած է Սերօ Խանգաղեանի եւ արաբ արձակագիրներին Նեթիպ Մահմուդի ու Թաուֆիք Հաքիմի հանդիպումին, Վեմադրիչ Ատոմ էկոյեանի ու անոր «Արարատ» ֆիլմին: Պոլսահայ «Ակօս» շաբաթաթերթի իմբազրապետ Հրանդ Տինքի ահաբեկումէն անմիջապէս ետք անոր հրատարակած յօդուածը կը կրէ «Հայ ազգային նահատակ, թէ՛ թուրք ազգային հերոս» հարցական խորագիրը:

Պ. Թերզեան կը յայտնէ կարեւոր տեղեւորութիւններ եւ հետաքրքրական դիտարկումներ, որոնք մինչ այդ կա'մ մնացած են անյայտ եւ կամ չեն արժանացած ուշադրութեան: Անդրադառնալով 1977-ին Պեռնի (Չուիցերիա) մէջ Թուրքիոյ օրւան արտաքին գործոց նախարար Իհսան Սապրի Չաղլայանի լինելու հայ աւանդական երեք կուսակցութիւններու ներկայացուցիչներուն միջեւ գաղտնի հանդիպումին ան կը տեղեկացնէ, որ Թուրքիա տրամադրութիւն յայտնած է ճանչնալու Հայոց Յեղասպանութիւնը իբրեւ «պատմական իրողութիւն, պայմանաւ որ հայերը, փոխարէնը, հրաժարին իրենցմէ բռնագրաւուած եւ Թուրքիոյ կցուած հայկական պատմական հողերու նկատմամբ որեւէ պահանջ»:

Գրախօսութեան նիւթ դարձող այս ժողովածուին մէջ տեղ գտած յօդուածները կ'ապացուցեն, որ անոնց հեղինակը ոչ միայն արաբերէն լեզուի, այլեւ մահմետական արաբ քաղաքացիի հոգեբանական նրբութիւններուն յստակ իմացութիւն ունի: Այս արժանիքներուն շնորհիւ, արաբ անհատը դիւրութեամբ կրնայ ընկալել «Արեւ»-ի մէջ անոր առաջնորդող յօդուածները: «Արեւ»-ի արաբերէն լաւելուածի իմբազիր Մուհամմատ Ռիֆաաթ Իմամ արդարացիօրէն կը յայտնէ այն կարծիքը, որ հրատարակելու ժամ գիրքը «կարեւոր լաւելուած մըն է արաբական գրադարանին մէջ, ինչպէս նաեւ անշրջանցելի աղբիւր մը հայկական նիւթով գրադուողներու եւ ուսումնասիրողներու համար»:

«Եգիպտոսահայ հայեացքներ պատմութեան, քաղաքականութեան եւ մշակութային ժառանգութեան վրայ» հատորը իսկապէս գնահատելի աշխատանք մըն է, որ օգտաշատ աշխատութիւն մը ըլլալով, պատիւ կը բերէ թէ՛ գիրքին եւ թէ՛ անոր հեղինակին:

«Ա.»

ՔԱՆԻ ԴԵՌ ԿԱՅ ԿԵՂԾԵԼՈՒ ԶՆԱՐԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ, ՑԱՆԿԱՑԱԾ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՂԾՈՒԵԼՈՒ Է

Մարումակուած էջ 2-էն

սում է ստեղծուած անընդունելի իրավիճակը յաղթահարելու ունակութիւն: Այսինքն, քաղաքացիների աչքին քաղաքական գործիչ է համարուած նա, ով ընդունակ է փոխել պահի իրավիճակը: Բողոքական հասարակութիւնն ընդդիմութեան մէջ որեւէ այլ արժէք չի տեսնում: Յաճախակի, շատ բարդ պայմաններում, հասարակութիւնը նոյնիսկ պատրաստ է աչք փակել ընդդիմադիր ուժի մնացած այլ յատկութիւնների վրայ, եթէ այդ ուժի մէջ տեսնուած է հասարակութեան առջեւ ծառայած գլխաւոր խնդիրը լուծելու ընդունակութիւն:

Թուով էր, բոլոր նախադրեալները կան, որպէսզի ստեղծուած իրավիճակը լուրջ քննարկման առարկայ դառնայ: Առաւել եւս, որ ժամանակը չի սպասում՝ երկրում բռնութիւններն աւելանում են օրէցօր: Սակայն, ինչ ունենք իրականութեան մէջ: Հասարակութիւնը սպասում է քաղաքական ուժի, որը վերջապէս ի վիճակի կը լինի գտնել կեղծիքի մեքենան ջարդելու իրական մեխանիզմ, իսկ իրենց ընդդիմութիւն համարող գործիչները ինդուլգենցիա են փնտռում այն փաստում, որ ընտրութիւնը կեղծում է իշխանութիւնը: Դա բաւարար է համարում քաղաքական ուժերի ու հասարակութեան երկխօսութեան մէջ: Մնում է միայն ասել՝ "մենք անգոր ենք կեղծիքի դէմ, գտնէք մեթոդներ մեզ իշխանութեան բերելու, իսկ մնացածը մենք կ'ապահովենք": Ընդ որում, ոչ ոք, իհարկէ, չի սովորեցնում քաղաքացիներին, թէ ինչպէս դա անեն: Արդիւնքում քաղաքացիները դատարկաձեռն տուն են գնում: Չէ որ գլխաւորը, որ նրանք սպասում են գործող իշխանութեան հակառակորդներից, դա նրանց հեռացնելու մտադրութիւններն ու ընդունակութիւնն է: Եթէ նման ընդունակութիւն չկայ, մնացեալը ոչ մեկին չի հետաքրքրում:

Ճշմարտութիւնն այն է, որ նախքան քաղաքացիներին դիմելը քաղաքական գործիչները պէտք է կեղծիքի մեքենան խափանելու հմտութիւն ձեռք բերեն: Արդէն նման ըմբռնման յայտնուելը քա-

ղաքական կեանքում կը նշանակորի առաջընթաց: Այս հարցին պատասխան չունեցող գործիչները պարզապէս դուրս կը մնան հասարակութեան ուշադրութիւնից եւ այլեւս չեն ապակողմնորոշի նրան: Կը մնան այն ուժերը, որոնք կը հասկանան այն հանգամանքը, որ ոչ ոք չի կեղծի ընտրութիւնները, եթէ վստահ չլինի սեփական անպատեղիութեան մէջ: Նշանակում է, նման վստահութիւնից պէտք է գրկել բոլորին: Ահա եւ քաղաքական հայեցակարգի բանաձեւը:

Ում պարզ է, որ կեղծարարների անպատեղիութեան ռեսուրսը այդ կեղծիքը պատուիրող իշխանութեան մէջ է: Համապատասխանաբար, խնդիրն այն է, որ այդ ռեսուրսը չբաւականացնի, որպէսզի կեղծարարը վստահ կատարի իր առաքելութիւնը: Այս խնդիրը կարող է լուծուել միայն այն ժամանակ, երբ այս կամ այն քաղաքական ուժը, մի կողմից, իշխանութեան ռեսուրսը մասնատելու տեխնոլոգիա գտնի, միւս կողմից տեխնոլոգիա՝ հակազդեցութեան գործոնի ուժով այդ ռեսուրսը հաւասարակշռելու: Կեղծարարը պէտք է ընտրութեան առջեւ դրուի՝ սեփական պաշտպանութեան աստիճանի գնահատման գործում: Եթէ նա վախենում է հասարակութեան պատժից ու չի հաւատում իշխանութեան երաշխիքներին, ապա նրա գործունէութիւնը կը խափանուի: Միայն այդպիսի խափանումը բաւարար է, որ ամէն մի իշխանութիւն հրաժարուի կեղծարարութեանն ապահովելուց: Ինքն իշխանութիւնը նոյնպէս կուրօրէն հաւատում է կեղծարարութեան ամենագորութեանը: Անհրաժեշտ է նրան իր մոլորութեան ակնառու օրինակ ցոյց տալ: Դրանում է ցանկացած ընդդիմութեան առաջին քաղաքական առաքելութիւնը:

Հեշտ է արդեօք քաղաքական ուժի համար հասնել նման գործունակութեան: Երեւի հեշտ է: Սակայն դա արդէն հասարակութեան խնդիր է: Ինչպէս ասում են՝ քեզ սուզակ ես կոչել, ուրեմն սուզուիր: Եթէ ոչ, մնում է միայն գանգատուել կեանքից:

ՄԱՆՈՒՅԼ ՍԱՐԳՍԵԱՆ
ՌԱՀՂԿ փորձագէտ
«ԼՐԱԳԻՐ»

ԱՊԱՔԻՆՄԱՆ ՄԱՂԱՆԵ

Ընկ. Տօքթ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂԲԵԱՆԻ հիւանդութեան առիթով՝ Ս.Դ.Հ.Կ. «Արախն Կիտուր» մասնաձեւի վարչութիւնն ու անդամները շուտափոյթ եւ կատարեալ ապաքինում կը մաղթենք յարգելի ընկերոջ:

***
Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան վարչութիւնն ու «Նոր Սերունդ Հեռուստաժամ»-ը կատարեալ ապաքինում կը մաղթեն անուանի մտաւորական եւ հասարակական գործիչ Տօքթ. Յարութիւն Սաղբեանին:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՒՍ ԵԱՂՃԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով «Մասիս» շաբաթաթերթի վարչութիւնը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ննջեցեալի ընտանեկան բոլոր պարագաներուն, ի մասնաւորի Տօքթ. Արա Եաղճեանին:

ՑԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

ԱՐԺ. ՏԵՐ ՎԱՐԴԱՆ ԱԻ. ՔՀՆՅ. ՏԻԼԿԵՐԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով «Մասիս» իր խորագրաց վշտակցութիւնները կը յայտնէ մեր յարգելի աշխատակիցի ընտանեկան բոլոր պարագաներուն, ինչպէս նաեւ թեմիս Բարեխնամ առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրաչեանին:

ՃԱՆԱԴԱՐՅՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ՄՈՒԹԻՆ ՄԵՋ

Շարունակում էք 5-էն

զէ հայ ժողովուրդը՝ հայրենի, ար-
ցախեան եւ սփիւռքի հատուածներ-
ում:

«Առանց պայմանի» այս ան-
փառունակ, անհեռանկար ուղեցոյ-
ցի մէջ զաղտագողի սպրդեցուած
դրոյթներն ու անուղղակի երան-
գաւորումները թրքական վար-
պետորդի դիւանագիտութեան
լուրերէն բաց իրական նախա-
պայմաններու համագարկերն են՝
մեր ամենակարող իշխանապե-
տին միջնորդութեամբ հայ ժողո-
վուրդի կենսական շահերուն դէմ
արձակուած: Բացառաբար ըս-
ուած նախապայմաններ են գլխա-
ւոր երկու դրոյթները: Առաջինը՝
Հայաստանի հանրապետութեան
կողմէ Կարսի պայմանագրի վա-
ւերացումը, միանգամընդմիշտ կը
նուիրագործէ Սովետական իշխա-
նութիւններու կողմէ թուրքիոյ
չնորհուած հայապատկան հողե-
րու վերջին պարզելը: Երկրոր-
դը՝ հայոց ցեղասպանութեան
փաստն ուսումնասիրելու նպա-
տակով պատմաբաններու ջան-
նաժողովի ստեղծման նախապայ-
մանի հաւանութիւնը իր անսը-
տութեամբ, ձախակերութեամբ եւ
սինիզմով վրդովեցուց ամբողջ
աշխարհի համայն հայութիւնը՝
ինչ դաւանանքի եւ քաղաքական
ուղղութեան ալ պատկանին անոնք:
«Քարտէսին» մէջ բացայայտօրէն
չնշուած դրոյթն է դարաբաղեան
հարցի կարգաւորումը յօգուտ
Ատրպէյճանի – դարձեալ պարա-
զայական քմայածին պարզել մը՝
Սովետական իշխանութեան օրե-
րէն, որուն ձեւական պատրուակ-
ներէն մէկը եղաւ այդ օրերուն
հակապոլիտիկեան զինեալ հայ-
կական ուժերու ներկայութիւնը
հարեւան Զանգեզուրի մէջ: Իր
բացակայութեամբ հանդերձ, Ղա-
րաբաղը ինքնին հասկնալի նկատ-
ուած է որպէս «ճանապարհի»
հանգուցային կարեւորագոյն օղա-
կը: Թուրք ղեկավարները միշտ
պնդած են ատիկա՝ որպէս նախա-
պայման հայ-թրքական յարաբե-
րութիւններու բնականոնացման:
Յօժարեցան այստեղ լուրերէն պա-
սել՝ նախագահ Օպամայի իրենց
բարի կամեցողութիւնը ցուցադ-
րելու – եւ նոյն ատեն թափանցիկ
կերպով թաքցուած միւս պայ-
մանները աւելի հեզասահօրէն
կլլեցնելու համար մեր մենատէ-
րին եւ, իր միջոցով, հայ խաբ-
ուած ժողովուրդին:

Այս ամէնը առաջին հանգը-
րուան էր թրքական ճարպիկ ու
համակարգուած երկարաշունչ
դիւնագիտութեան՝ ձախողեցնե-
լու համար արագօրէն աւելի ու
աւելի կողմնակիցներ շահող հա-
յոց ցեղասպանութեան միջազգա-
յին ճանաչումը: Հայաստանի իշ-
խանութիւններն ու համայն հա-
յութիւնը 2009 Ապրիլին խոշոր
կորուստ մը արձանագրեցին
դիւանագիտական-քաղաքական
պայքարին մէջ – անասման կո-
րուստ՝ քանի մը հայանուն ան-
պատասխանատուներու անփու-
թութեան ու մեծամտութեան
պատճառաւ: Շարունակելով իրենց
յաղթական գրոհը առանց դիմա-
դարձութեան, թուրք քաղաքա-
գէտները այնքան վստահ էին մեր
իշխանութիւններու ապիկարու-
թեան ու միամտութեան որ, մեր
սուզին յաջորդող օրն իսկ, Շա-
բաթ 25 Ապրիլին անցան քաղա-
քական անողք յարձակողականի՝

առանց քանի մը օր սպասելու
փրոթոքոյալին փափկանկատու-
թեան: Նախագահ Օպամայի առ-
ջեւ իրենց կուսական պարը աւար-
տած էր, ցեղասպանութիւն բառը
չէր արտասանուած, ուրեմն իրենք
կրնային ազատօրէն վերադառնալ
իրենց սովորական զբաղմունքին:
Թուրքիոյ նախագահը, վարչա-
պետը եւ արտգործնախարարը հա-
մակարգուած խմբերով սկսան
զեղզեղել եւ «դժգոհութիւն»
յայտնել թէ՛ նախագահ Օպամա,
հայոց արհաւիրքներուն ակնար-
կելէ եւ «մեծ եղեռն» ոգեկոչելէ
ետք, պէտք էր նաեւ ցաւակցու-
թիւն յայտնած ըլլար բազմահա-
րիւր հազարաւոր թուրքերու եւ
իսլամներու համար որոնք իբր
թէ հայերու ձեռքով կոտորուե-
ցան նոյն ժամանակ, թէ՛ քաղա-
քագէտներ ու պետական մարդիկ
չեն կրնար հաստատումներ ընել
պատմական եղելութիւններու մա-
սին, եւ թէ՛ ցեղասպանութիւն
բառի գործածութիւնը կրնայ գայ-
րացնել ԱՄՆ-ի դաշնակից Թուրք-
իան ու խանգարել հաշտութեան
բանակցութիւնները Թուրքիոյ եւ
Հայաստանի միջեւ:

Կարճ՝ Ապրիլ 24-էն անմի-
ջապէս ետք Թուրքիոյ ղեկավար-
ները անյապաղ սկսած են նոր
արշաւանքի մը՝ խճճելու եւ ան-
ճանաչելիօրէն չարափոխելու հա-
մար արդէն իսկ իրենց պարտադ-
րած «ճանապարհային քարտէ-
սը»: Անոնք հոն կ'աւելցնեն ճա-
նապարհի նորանոր անհասկնալի
նշաններ՝ շփոթեցնելու եւ ծուղա-
կը ձգելու համար «պատմաբան-
ները»: Մեզի արդէն պերճախօս
առիթը կ'ընծայուի ուսանելիօ-
րէն նախաճաշակելու եւ համոզ-
ուելու թէ ինչպիսի լաբելիրինթո-
սային ուղեւորութիւն մը կը պատ-
րաստուի Թուրքիոյ խորամանկ
դիւանագէտներուն ու պատմա-
բանի պատմուճան հագած աղ-
ուէններուն կողմէ՝ «առանց պայ-
մանի» այսպիսի ցնորական ճա-
նապարհորդութեամբ:

Պատմաբաններու մասին շա-
ղակրատող թուրք եւ հայ երազա-
տեսները արդեօք պահ մը կ'արթն-
նա՞ն՝ անդրադառնալու համար
թէ իրենց քննարկելիք ցեղասպա-
նութեան փաստաթուղթերը չեն
գտնուիր Թուրքիոյ արխիւնե-
րուն մէջ: Նուազագոյն տարակոյ-
սը մի ունենաք թէ այսքան սիս-
տեմաթիկ ու ժրջան թրքական
կառավարութիւնը պարտն ու
պատշաճը տնօրինած է արդէն:
Կէօպէլեան մեծ սուտի տիրահո-
չակ վարդապետութեամբ
թրծուած պատմաստեղծ թուրք
«պատմաբան» դոկտոր-փրոֆե-
սորները Թուրքիոյ բոլոր ճշմա-
րիտ վաւերաթուղթերը տամնամ-
եակներու ընթացքին արդէն են-
թարկած են նպատակայարմար
«վնասագերծման» ու թրքավա-
յել «մաքրագործումի» (ethnic
cleansing, ինչպէս սովոր են բարձ-
րադարակ աղմկել ամէն անգամ որ
թուրք մը վնասուի՝ դարբերով
օսմանեան բռնութեան լուծը ճա-
շակած ազգերու կողմէ):

Յեղասպանութեան իսկական,
հարազատ վկայութիւնները դուք
պիտի գտնէք ամբողջ աշխարհի
տարածքին: Շօշափելի, անհերքելի
ապացոյցներն ենք հայոց ցեղաս-
պանութեան մաքրագործ ազատ-
ուածներու նախորդ ու ժամանա-
կակից սերունդները, աշխարհաս-
փիւռ համայն հայութիւնը, նե-
րաւեալ պատմական Հայաստանի

հողատարածութեան տասը տոկոս-
սին եւ արցախեան լեռնալանջե-
րուն վրայ ամփոփուած հայրենի
մաքառող ժողովուրդը: Ապացոյցը
մենք ենք՝ օսմանեան թուրքիոյ եւ
իր լծակից մոլեռանդ հրէշներու
յղացած, ծրագրած, կազմակերպած
ու գործադրած ցեղասպանութեան
վերապրողները, ժառանգորդները,
անլուրի պահանջատէրերը: Էրտո-
ղանի եւ Սերժ Սարգսեանի հովա-
նաւորած ո՞ր մէկ հանճարեղ պատ-
մաբանը պիտի կարենայ պատրաս-
տել արիւնոտ թղթածրարները այս
ողբերգութիւններուն ու մարդկու-
թեան դէմ գործուած ոճիրներուն:

Ճանապարհային խառնափն-
թոր քարտէսի մը արիւնալի նշան-
ները վերծանելու կոչուած պարո-
նայք պատմաբաններ, որպէս ձեր
հանճարի սկզբնափորձ՝ այսու ձեր
քննարկման կը յանձնեմ չնչին,
շատ վտիտ թղթածրար մը: Պարզ
ու տարրական այս պարագայն
ուղղակիօրէն առնչուած է՝ սփիւռ-
քի մէկ անկիւնը այս սողերը
առանց արցունքի, նուազագոյն գայ-
րոյթով ու կարելի ամենագուսպ
դառնութեամբ թուղթին յանձնել
փորձող այս յօդուածագիրին հետ,
իմ անձիս հետ: Ես՝ այս գրութեան
հեղինակը, ամենակրտսերն ու վեր-
ջինն եմ վեց եղբայրներու եւ երեք
քոյրերու: Երկրորդ աշխարհամար-
տէն ալ առաջ սկսած՝ Պէյրութի
խեղճուկ հիւղաւանի մը փայտաշէն
ու թիթեղածածկ մեր տնակին մէջ,
ձմեռնային ցուրտ ու երկար դի-
շերները ծնողքս հեքիաթի փոխա-
րէն ալ առաջ սկսած՝ Պէյրութի
խեղճուկ հիւղաւանի մը փայտաշէն
ու թիթեղածածկ մեր տնակին մէջ,
ձմեռնային ցուրտ ու երկար դի-
շերները ծնողքս հեքիաթի փոխա-
րէն ալ առաջ սկսած՝ Պէյրութի
խեղճուկ հիւղաւանի մը փայտաշէն
ու թիթեղածածկ մեր տնակին մէջ,
ձմեռնային ցուրտ ու երկար դի-
շերները ծնողքս հեքիաթի փոխա-
րէն ալ առաջ սկսած՝ Պէյրութի
խեղճուկ հիւղաւանի մը փայտաշէն
ու թիթեղածածկ մեր տնակին մէջ,

րուն յանձնելու այն որոշումը թէ
իմ երկու անմեղ եղբայրներուս
մահը – եւ մէկուկէս միլիոն անմեղ
քոյրերուս ու եղբայրներուս եղե-
ռական սպանողը – ցեղասպանու-
թիւն էր թէ՞ ցաւալի արկած՝
սուրիական անապատին մէջ:

Կը ներէք որ ձեր սուղ ժամա-
նակը կը խլեմ, պարոնայք քաղա-
քագէտներ, դիւանագէտներ, պատ-
մաբաններ, եւ այլն: Խնդրեմ, քչիկ
մըն ալ համբերութիւն: Հակառակ
կապարեայ, անտանելի յուշերուն,
հայրս իր տառապակոծ հոգին աւան-
դեց 106 տարեկանին, մայրս՝ 97
տարեկանին, հօրս մահէն երկու
ամիս ետք, իր քունին մէջ: Իրենց
երկար կեանքի ընթացքին, սա-
կայն, չեմ չիշեր որեւէ ատեն որ
անոնք գէթ մէկ անգամ կուշտու-
կուռ կամ առնուազն ցած ձայնով
խնդացած ըլլան: Այո, կ'ուրախա-
նային իրենց զաւակներուն ու թոռ-
ներուն յաջողութիւններով, անոնց
երջանակութեամբ: Բայց իրենց
խնդուքը, ափսոս, չեմ չիշեր եր-
բէք: Եւ որպէս իրենց հոգեբարոյա-
կան ժառանգորդը, ամէն անգամ
որ գործով եւ ընկերային ուրախ
առիթներով պաշտօնակիցներու կամ
ընկերներու հետ կ'ըլլայի տարբեր
երկիրներու լուսայորդ քաղաքնե-
րուն մէջ, որոշ մտերիմ խօսակցու-
թեան ներածականէն ետք գրեթէ
միշտ նոյն հարցումը կ'ուղղուէր
ինծի. «Ինչո՞ւ է տեսակ մը այն
խոր տխրութիւնը որ կայ մէջը ու
չի հեռանար չաքերէդ, նոյնիսկ այն
պահերուն երբ կը ծիծաղիս»: Եր-
բեմն փորձած եմ բացատրել պատ-
ճառը, բայց աւելի յաճախ ստիպ-
ուած եղած կամ աւելի յարմար
նկատած եմ կիսատ-պոստ չպա-
տասխանել:

Ես չեմ ուզեր որ տխրութեան
այս կապարեայ ծանրութիւնը շա-
րունակէ ընկճել մեր գալիք սե-
րունդներու մարդկային սլացքը,
մտային խոյանքը, հոգեկան ճախ-
րանքը: Ես կ'ուզեմ որ իմ զաւակ-
ներս, թոռներս ու ծոռներս ազատ
թուիչքով դիմաւորեն եկող տաս-
նամեակներն ու դարերը: Բայց
ճանապարհային քարտէս որակ-
ուած անձնատուութեան խայտառակ
հռչակագիրը չէ որ կը նշէ ատոր
առաջնորդող ուղին:
Ընդհակառակը, ճամբայ ելլելէ
առաջ անհրաժեշտ է, նախ, ուղիղ
կանգնել մեր ոտքերուն վրայ, բայց
ճակատով դառնալ մեր հարեւան
երկիրներուն եւ ինքնավստահ սեղ-
մել մեզի երկարած ձեռքերը: Առանց
նախապայմանի եւ փոխադարձ
ճշմարիտ յարգանքով:

**ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՀ
ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ
ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻԻ
ՀԱՄԱՐ)
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ
ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ
ՀԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE.
PASADENA
ՀԵՌԱԶԱՅՆԵԼ
(626) 797-7680**

INVITATION FOR BIDS
(IFB) NO. 1668
THE REHABILITATION OF AN
EXISTING 28-UNIT APARTMENT
BUILDING

The Housing Authority of the
City of Los Angeles (HACLA) invites
vendors to submit bids for the Reha-
bilitation of A Vacant Two-Story Court-
yard Apartment Building (of 13,045
sq. ft.) located at: 461 W. 87th Street,
Los Angeles, CA 90003. Copies of the
IFB may be downloaded from the
internet at www.HACLA.org/constgs.
Copies may also be obtained, at no
charge, at the Authority's General
Services Department, 2600 Wilshire
Boulevard, Suite 3100, Los Angeles,
CA 90057. Bids will be accepted at the
same location until 2:00 p.m. (local
time), June 5, 2009.
5/14, 5/21/09
CNS-1582564#
MASSIS WEEKLY

ՅՈՒՇԱՅԱՆԴԷՍ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԻ 94-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ

Շարունակում է 8-էն

Հոգեհանգստի արարողութիւնը առաջնորդեցին Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանը, Տէր Մանուկ Աւագ քահանայ. Մարգարեանը:

Հոգեհանգստեան արարողութեան երգերն ու աղօթքները կատարեցին վարժարանի աշակերտները խմբավար ընթացիկ Պրն. Կոմիտաս Քէչիշէանի:

Արշակ Տիգրանեան դպրոցի Աշակերտական կորսուողի նախագահ Անի Տաղլեանը հրաւիրեց Արեւիկ Ալեքսանեանին ներկայացնելու Արշակ Տիգրանեանի կենսագրութիւնը, իսկ Անի Դարակչեանը խօսեց մեծ բարերարի գործունէութեան մասին:

Անի Քրիսեանը անգլերէնով ներկայացրեց Ապրիլի խորհուրդը, իսկ Նինա Լուսինեանը ասաց աշակերտութեան խօսքը Ապրիլի 24-ի աոիթով:

Աշակերտները ազնիւ հպարտութեամբ յայտարարեցին, -Թող հանգիստ հանգչեն մեր անմեղ նահատակների ոսկորները, մենք տիգրանեանցիներս պիտի շարունակենք պայքարը, աշխարհը պիտի ճանաչի հայոց ցեղասպանութիւնը, արդարութիւնը պիտի յաղթի:

Մբանչելի ամուսնով հանդէս եկան Քրիսթինէ Գրիշիկեանը, Ժանէթ Սարգիսեանը, Լուսինէ Ջէյթթունցեանը:

10-րդ դասարանի աշակերտները ձայնային հրաշալի համարումով կատարեցին Պարոյր Սեւակի «Ղօղանջ Եղեռնականից» հատուած:

Տաներորդցիների կատարմանը էլ աւելի յուզական երանգ հաղորդեց «Դլէ Եաման» երգի կատարումը:

Յիշատակի հանդիսութեանը շատ զեղեցիկ կատարումով մասնակցեցին վարժարանի երգչախմբի անդամները երաժշտութեան ուսուցիչ Պրն. Կոմիտաս Քէչիշէանի խմբավարութեամբ: Երգերը աշակերտների շուրթերից հնչում էին անասելի մեղմութեամբ, եկե-

ղեցիի պատերի մէջ ծաւալուած էին գուլալ մաքրութեամբ, իրար ազդեցելով հեռուոր դարերը, հայ ժողովրդի անխախտ հաւատքի խոնարհ ու վեհ իմաստութիւնը, Եղեռնի զոհերի թախծաշունչ հառաչանքը, «Տէր Ողորմեայ»ի մորմոքը:

Իր տպաւորիչ եւ պատգամներով հարուստ խօսքի մէջ Սրբազանը ասաց, որ մեր նահատակների յիշատակները մեր արեան մէջ են, նրանք ընկան, բայց վերածնունդին Արշակ Տիգրանեաններու նման մեծանուն հայերի կերպարանքով, վերածնունդին, որպէսզի ապացուցեն, որ չես կարող սպանել մի ժողովուրդ, որ չի ցանկանում մեռնել: Պատգամեց աշակերտներին լաւ սովորել, տէր եւ պահպան լինել հայ ազգին, մշակոյթին, հոգեւոր գանձերին անցնելի հանրայայտ մարդկանց կեանքի տպաւորիչ օրինակներով խրախուսեց աշակերտներին:

Այնուհետեւ ցուցադրուեց աշակերտների կողմից պատրաստուած շատ արտայայտիչ մի տեսահոլովակ: Տեսահոլովակը սկսուեց տեղահանուած հայերի բնակավայրերի ցուցադրութեամբ, յետոյ ցուցադրուեց հայերը բնաջնջելու թուրքական կառավարական հրամանի տեքստը, հնչեց Հիթլերի հանրայայտ խօսքերը, - հիմա ո՞վ է յիշում հայկական ջարդերը: Յուցադրուեցին նահատակուած ազգային առաջնորդներին, նախճիրից սահմուկեցուցիչ տեսարաններ:

Տպաւորիչ եւ ուսանելի էր նաեւ Արշակ Տիգրանեան վարժարանի տնօրէն Վարդգէս Գուրուեանի խօսքը:

Շնորհաւորում ենք եկրորդականի հայոց լեցուի ուսուցիչ Գրիգոր Սուքիասեանին այս յուզիչ յուշահանդէսի համար:

Տիգրանեանցի աշակերտները այս յուշահանդէսով փաստեցին, որ պիտի պայքարեն Հայ Դատի արդար լուծման համար, պիտի եւ պարաւոր են պահելու հայոց լեզուն, մշակոյթը, միշտ վառ պիտի պահեն հայ նահատակներու յիշատակը:

ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ԱՐԴԻ ՀՈԼՈՎՈՅԹՆ ՈՒ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Շարունակում է 6-էն

զսպուածութեան» հարցերը որոշակիորէն անդրադառնում են երիտասարդի վարքի վրայ: Ինչպէս նշեցինք պարմանուհու ու պարմանի մօտ այսօր արագացուած են սեռական եւ հոգեբանական հասունացումը: Անցեալում դրանք տեղի էին ունենում 15 տարեկանից յետոյ: Այժմ աղջիկները սեռական հասունացման են հասնում նոյնիսկ 12 տարեկանում, իսկ տղաները 13: Անցեալում վաղ ամուսնութիւնը տարածուած երեւոյթ էր: Ամուսնանում էին 18-19 տարեկան հասակում: Սեռական հասունութեան եւ ամուսնութեան միջեւ ընկնում էր շուրջ 3 տարի: Իսկ այժմ երիտասարդները միտում են աւելի ուշ ամուսնանալ, 25-26-ից ոչ շուտ: Այս նշանակում է, որ անցեալում պարմանուհին կամ պարմանը ապրում էին «պարտադրուած սեռական զսպուածութեան» համեմատաբար աւելի կարճ ժամանակաշրջան (4-5 տարի) իսկ այժմ նրանք ստիպուած ապրում են այդպիսի աւելի երկար շրջան (8-10 տարի): Նկատի ունենանք նաեւ երեք չաւելեալ գործօններ եւս.

1. Այսօր, ի տարբերութիւն անցեալից, միջավայրը հեղեղուած է էրոթիքի բիւթերով, որոնք անընդհատ զրգուում են մարդկանց: 2. Երիտասարդները իրենց սեռական

առաւել զրգուածութեան վիճակը ապրում են 20-25 տարիքում, իսկ կանանց մօտ սեռական պահանջը աճում է 30-ից յետոյ: 3. Այսօր հրապարակուած կան աւելի շատ ամուսնալուծուած այնպիսի կանայք ու տղամարդիկ, որոնք ցանկանում են գործօն սեռական կապեր հաստատել:

Այսպիսով, ոչ միայն երկարում է «պարտադիր սեռական զսպուածութեան շրջանը», այլև այն դառնում է փորձութիւններով ու փորձանքներով լեցուն: «Պարտադիր սեռական զսպուածութեան» կոպիտ եւ յաճախակի խախտումները չլի են մարմնական, բարոյական եւ ընկերային բացասական հետեւանքներով: Սեռական սանձարկութիւնը կարող է հեշտութեամբ առաջնորդել դէպի զեխ, յանցագործ կեանք: Այն կարող է պատճառել ամուլութիւն, չբերութիւն:

Այսպիսով, մենք քննարկեցինք այն հարցերի մի մասը, որը արդիւնք լինելով արդի քաղաքակրթութեան զարգացման հետ միաժամանակ լուրջ փորձութիւններ են ստեղծում երիտասարդի համար: Մեր եկեղեցիների, դպրոցների, հասարակական կազմակերպութիւնների առաջնահերթ խնդիրն է օգնել մեր երիտասարդութեան, որպէսզի նա կարողանայ լուծել իր առաջ ծառայած խնդիրները:

ԵՂԵՌՆԻ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄԸ ՄԵՐՏԻՆԵԱՆ ՎԱՐժԱՐԱՆԵՆ ՆԵՐՍ

Շարունակում է 7-էն

կ'ողբանք մեր 1.5 միլիոն նահատակներուն համար ու կը ցաւինք որ ցեղասպանութիւնը տակաւին ամբողջական ճանաչում չգտաւ, սակայն գիտակցելու ենք որ պատուական ցեղի մը կը պատկանինք եւ առաքելութիւնը ունինք հայկական ժառանգութիւնը պահելու, մեր հայրերուն հաւատքին կառչած մնալով, թէ՛ «ոչ մէկ բան կրնայ մեզ Քրիստոսի սէրէն բաժնել»:

Այնուհետեւ 7րդ կարգը խմբովին արտասանեց Մուշեղ Իշխանի «Հայ Մամիկին Աղօթքը»: 8րդ կարգի աշակերտներէն ոմանք ընթերցումներ կատարեցին անցեալի կամ ներկայի պետական դէմքերու խօսքերէն, ինչպէս Թալէաթ Փաշայի, Տօքթ. Նազըմի, Մորկընթաուի: Ապա 8րդ կարգը արտասանեց Վահագն Դաւթեանի «Ռէքվիէմ»ը: Կրէկըրի Ապաճեան կարդաց նախագահ Օպամայի Հայկական Յեղասպանութեան ճանաչման խոստումը՝ կատարուած 2008 Յունուարին, իսկ խումբը տպաւորիչ կերպով գոչեց «Պրն. Նախագահ, մենք կը սպասենք այդ ճանաչման»:

Աշակերտական երգչախումբ-

բը երգեց «Ով Կենդանի Հաւատք Մեր հարց», «Տէր Ողորմիա» եւ «Գովեա Երուսաղէմ»ը, որ Զատիկուայ երգ ըլլալով հանդերձ, յայտագրին մէջ դրուած էր, որովհետեւ ինչպէս Յիսուս Յարութիւն առաւ, քանի որ դեռ գործ ունէր կատարելիք աշխարհի երեսին, այնպէս ալ, հայ ժողովուրդը չարութիւն առաւ 1915ի եղեռնէն, քանի որ դեռ գործ ունէր կատարելիք համայն մարդկութեան համար:

Փակման խօսքը կատարեց պրն. Ինճէճիքեան, չիշելով Ա. Ահարոնեանի «Այսքան չարիք թէ մոռանան մեր որդիք, թող ողջ աշխարհ հայուն կարդայ նախատինք» սողը՝ ան գնահատեց ելոյթ ունեցող աշակերտները՝ որոնք ուխտեցին Հայ Դատը աշխարհին ծանօթացնել, ու մաղթենք որ անոնք արդարութիւնը անպայման տեսնեն:

Ապա շնորհակալութիւն յայտնեց վեր. Յովսէփ Մաթոսեանին՝ օրուան պատգամին համար, յայտագրի պատասխանատու ուսուցիչներուն եւ մասնակցող աշակերտներուն:

Յայտագիրը վերջ գտաւ վեր. Մաթոսեանի օրհնութեան աղօթքով:

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ Palm Springs

**PALM SPRINGS ԱՐՉԱԿՈՒՐԴԻ ԳՆԱՅՈՂ
ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ**

Փալմ Սփրինգս գեղատեսիլ եւ կից լեռնային շրջանին, վարձու է տրուում լրիւ կահուորուած մէկ ննջարան, մեծ նստասենեակ, խոհանոց՝ բոլոր յարմարութիւններով, մինչեւ 5-6 հոգի գիշերելու տարողութեամբ Condo: Ունի մեծ լողաւազան, քաքուղի, թենիսի խաղադաշտ, կանաչազարդ փիքնիքի տարածք, իր յատուկ կրակարաններով եւ 24-ժամեայ ապահովութեան սիստեմ:

Մանրամասների համար հեռավար
(818) 246-0125

Վարձման գներն են՝	
Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի՝	\$ 400
Long Weekend-ների համար՝	\$ 500
Մէկ շաբաթուայ համար՝	\$ 675
Մէկ ամսուայ համար՝	\$ 1450

ՆՈՐ ՄԵՐՈՒՆԴ

ՀԵՌՈՒՍՏՍԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ ԺԱՍԱՆԱԿԱՅՈՅՅԸ

**CHARTER CABLE 280-ՐԳ ԿԱՅԱՆ
(ՎԼԵՆՏԵՅԼ, ՊԵՐՊԵՆՔ, ԼԱ ՔՐԵՍԵՆՆՈՒ)**
GLOBACAST SATELLITE
ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 10:00-11:00

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ «ՓԻԼԻԿ»Ը ՉՈՐՈՐԴ ԱՆԳԱՍ ԴԱՐՁԱԻ ԶԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԱԲԱԹԱԿԻՐ

Մայիսի 9-ին Երեւանի Վազգէն Սարգսեանի անուն «Հանրապետական» մարզադաշտում անցկացուեց Հայաստանի ֆուտբոլի գաւաթի 18-րդ խաղարկութեան եզրափակիչը: Պատուաւոր գաւաթի համար մրցեցին «Բանանց»ը եւ «Փիլնիկ»ը: Հանդիպման միակ գոլը գրանցուեց խփեց «Փիլնիկ»ի յարձակող Հենրիկ Մխիթարեանը: Սա «Փիլնիկ»ի չորրորդ յաղթանակն է Հայաստանի գաւաթի խաղարկութիւններում:

ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ԶԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆ

Մայիսի 10-ին կայացան Հայաստանի ֆուտբոլի բարձրագոյն խմբի աւազանութեան 7-րդ փուլի 2 հանդիպումները. «Արարատ»ը պարտուեց «Ուլիս»ին՝ 0-1, իսկ «Շիրակ» - «Գանձասար» խաղն աւարտուեց ոչ ոքի՝ 0-0:

Մայիսի 13-ին կը կայացան փուլի միւս 2՝ հանդիպումները: «Միկա» - «Փիլնիկ» մրցումը աւարտուեց 2-2 արդիւնքով, իսկ «Բանանց» - «Կիլիկիա», հանդիպումին յաղթանակ տոնեցին դաշտի տերերը՝ 3-0 արդիւնքով:

Մրցաշարային աղիւսակ	Խ	Յ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փիլնիկ	7	6	1	0	17-2	19
2. Բանանց	7	6	0	1	11-4	18
3. Միկա	7	4	2	1	13-8	14
4. Ուլիս	7	4	1	2	7-5	13
5. Շիրակ	7	2	1	4	7-13	7
6. Կիլիկիա	7	2	0	5	6-11	6
7. Գանձասար	7	1	1	5	4-11	4
8. Արարատ	7	0	0	7	0-11	0

ԱՐԿԱԴԻ ԱՆԴՐԵԱՍԵԱՆ.

«ԱՐԱՐԱՏԸ ԵՂԵԼ Է, ԿԱՅ ԵՒ ԿՄԱՅ ՈՐՊԵՍ ԶԱՅԿԱԿԱՆ ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ԽՈՐՅՐԴԱՆԻ»

ՆՈՅՆԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Արարատ» ֆուտբոլային ակումբում Մայիսի 13-ին հրաւիրուած մամուլի ասուլիսը նուիրուած էր ակումբի ֆինանսական կազմակերպչական հարցերին: Ասուլիսին ներկայ էին ակումբի ղեկավար, սփիւռ. քահայ Հրաչ Կապրիելեանը, փոխնախագահ Արկաղի Անդրէասեանը եւ այլ պատասխանատուներ:

Նախօրէին ՀՖՖ-ի նախագահ Ռուբէն Հայրապետեանը յայտարարել էր, որ «Արարատը» ֆինանսական խնդիրներ ունի, արտօնագիր չի ստացել եւ դրա պատճառով կարող է գրկուել Եվրոլիգայի մրցաշարի մասնակցութիւնից:

«Արարատի» ղեկավարութիւնը համապատասխան փաստաթղթերով հերքեց այդ յայտարարութիւնը: «Արարատի» ղեկավարութիւնը բողոքարկման բոլոր փաստաթղթերը ներկայացրել է համապատասխան ատենաներ, ըստ որոնց թիմը պէտք է մասնակցի Եվրոլիգայի մրցաշարին: Ա. Անդրէասեանը, ով ամենայն հաւանականութեամբ օրերս կստանան թիմի գլխաւոր մարզչի պաշտօնը, ասաց, որ «Արարատը» եղել է եւ կմնայ որպէս հայկական ֆուտբոլի խորհրդանիշ:

Այն դիտարկման առնչութեամբ, որ ՀՖՖ-ի նախագահը հրապարակաւ յայտարարել է, թէ ինքը մօտ օրերս «հաստատ ասֆալտի վրայ կսկսի» Հ. Կապրիելեանի գլուխը, վերջինս հեզմանքով ասաց, որ չի իջնի այդ մարդու մակարդակին եւ այդ առթիւ ոչինչ չունի ասելու:

ԱՆԱՏՈՒԻ ՅՈՒՆԱՆԵԱՆԸ՝ ԴԱՐՁԵԱԼ ՔԻՔՐՈՔՍԻՆԳԻ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱԽՈՅԵԱՆ

Մայիսի 10-ին Լեհաստանի Պլոցկ քաղաքում WKA-ի անցկացրած պրոֆեսիոնալ քիքթըսինգի մրցաշարում 72,5 քաշային կարգում հայազգի Անատոլի Յունանեանը 3:0 հաշուով Չախշախիչ պարտութեան մասնեց Լեհաստանը ներկայացնող յայտնի մարզիկ Լասզեկ Կոլտունին եւ պրոֆեսիոնալ քիքթըսինգի ասոցիացիայի գծով դարձաւ աշխարհի ախոյեան: Անջեկ օֆ ֆայրը մրցաշարում հնչեց Հայաստանի հիմնը եւ բարձրացուեց հայկական դրօշը: 27-ամեայ հայ մարզիկը յաղթանակը տօնեց քիքթըսինգի օրենստալ ձեւում՝ K1-ում: Յիշեցնենք, որ Չեխիայում բնակուող մեր հայրենակիցը քիքթըսինգի գծով Չեխիայի 10-ակի ախոյեան է եւ 2008-ին չեխական Օլիմպիկում անցկացրած քիքթըսինգի միջազգային ընկերութեան մրցաշարում հանդէս գալով Հայաստանի դրօշի տակ, դարձեալ դարձաւ աշխարհի ախոյեան: Շնորհաւորում ենք մեր հայերնակցին եւ մաղթում նոր յաղթանակներ:

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ

Յ.Ե.Ը. «ԱՆԴՐԱՆԻԿ»-Ի ԱՂՋԻԿՆԵՐԸ ԴԱՐՁԵԱԼ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԽՈՅԵԱՆ

Յաջորդաբար 7-րդ տարին եւ իր պատմութեան մէջ 10-րդ անգամ ըլլալով, Հ.Ե.Ը. «Անդրանիկ»-ի աղջիկները շահեցան աղջկանց պասքեթպոլի Լիբանանի ախոյեանութիւնը: Աւարտական հանգրուանի մրցումներուն, Հ.Ե.Ը.-ի աղջիկներուն մրցակիցը Հ.Մ.Ը.Մ. «Անթիլիաս»-ն էր:

Հ.Ե.Ը. երեք մրցումներուն ալ յաղթանակ արձանագրած էր (75-55, 62-49 եւ 70-63):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ... ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ...

Մեծ ժողովրդականութիւն վայելող Կլէնտէլի AMGA 280-րդ Ալիքը Այժմ Կը Սփռուի GlobeCast Արբանեակային Հեռատեսիլով Ամերիկայի, Գանատայի եւ Մեքսիկոյի Ամբողջ Տարածքին

Դուք Կրնաք Դիտել Հայաստանեան Լուրեր - Քաղաքական Վերլուծութիւններ Երաժշտական Հաղորդումներ - Եւ այլն

Մանրամասնութիւններու Համար Հեռաձայնել 818.547.9696

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 for USA

* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.

* \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel :----- Fax :-----